

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

"EDINOST"
1849 W. 22. St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.
ZA RESNICO
IN PRAVICO.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (NO.) 33

CHICAGO, ILL., PETEK, 29. APRILA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

HRVATSKI AMERIŠKI DUHOVNIKI ZA HABSBURŽANE.

Nekateri Hrvatski ameriški duhovniki so se baje izjavili za to, da bi se Hrvatska odtrgala od Srbije in naj bi si izvolila Karola za svojega kralja. Koliko je resnice na teh vesteh, ne vemo, ker nismo dobili v roke dotičnega cirkularja.

Sicer je ta izjava čudna, ako je resnična. Vendar je vspricho delovanja sedanje konstitucije in kulturnobojnega razpoloženja vodilnih vladnih krogov popolnoma razumljiva.

Ko bi bila modra sedanja politika jugoslovanskih državljanov, saj bi ne bilo treba takih in enakih izjav.

Tudi je gotovo, da je taka izjava vzeta iz srca velike večine ameriških Jugoslovancev, vsaj Slovencev in Hrvatov, celo takih, ki so bili preje navdušeni Jugoslovani. In vlada in vsi državniki doma v Jugoslaviji, ako jim je res za obstoj države, naj tega dejstva ne prezro.

Dobili smo tudi iz Pariza več iztisov Pariških francoskih dnevnikov, kjer uradniki v dolgih člankih strupeno napadajo sedanjo vlado v Beogradu in jo dolže, da ograja obstoj države s sedanjo politiko. Pravijo, da Francija ni podpirala aspiracij Jugoslovancev za njihovo osvoboditev za to, da bi sedaj nekateri politiki in fanatiki ogrozili to s tolikimi težavami pridobljeno svobodo.

Prav imajo!

TIROLSKA PROTI AVSTRIJI IN PROTI HABSBURŽANOM.

Te dni je Tirolska odglasovala z velikansko večino, da je proti samostojni Avstriji in je odločno za to, da se priklonijo Nemčiji. Ta volitev bode usodopolna za vse druge provincije bivše Avstrije, kajti sedaj je gotovo, da bodo tudi druge glasovale enako. Posebno je gotovo, da bode severni del Avstrijske nad Anizo in Avstrijske pod Anizo glasoval za priklonjenje k Češki. S tem nameravajo Nemci pokrepijo število Nemcev v Češko-Slovaški, ker bode gotovo precej pomagalo, da si bodo lažje izbojevali večje pravice in se bodo lažje branili proti kakemu nameravanemu počeščenju Čeških Nemcev.

REKA PROTI ANEKSIJI.

Preteklo nedeljo so bile prve državne volitve v Reški državi. V boju sta bili dve stranki, stranaka laškega iridentovstva, katerega je zanimal žid D'Annunzio in pa stranaka, ki je za neodvisnost Reke od Italije. Ta stranaka je zmagala s znatno večino. Ko so D'Annunziji pristali začutili, da bodo propadli, porabili so silo, napadli več volišč in raztrgali glasovnice. Prišlo je do resnih bojov. Dve osebi sta bili ubiti in veliko ranjenih.

Se vidi, da Italiji ne gre ravno tako zlahka pri njeni tatvini.

KATOLIŠKI ŠKOFJE NAŠTOPILO.

Izvrševalni odbor Catholic Welfare Councila, to je pet nadškofov in škofov, ki tvorijo ta odbor, se je šlo in so naredili izjavo, v kateri pozivajo k spločnem razoroženju Praviho: "Mi prepuščamo sicer takojšnje razoroženje našim državljanom, da sami rešijo to vprašanje, vendar pa bomo dejansko nastopili, da bomo dosegli popolno razoroženje sveta, da se doseže skupno po-

svetovanje v ta namen, katerega naj se udeležijo zastopniki vseh narodov". Škofje dalje žele, da bi Združene države začele s to inicijativo in bi pozvale vse narode in države na konferenco, kjer bi se doseglo popolno razoroženje sveta.

Velikanski korak naprej k miru se bode dosegel, ako bi se to res doseglo.

IRSKA.

Republikanska irska "vlada", ki obstoji kakor vsaka druga vlada, je izdala te dni svoje letno poročilo. "Le premalo se ve po svetu, da je to, kar se sedaj godi na Irskem, prava vojska med za neodvisnost naroda", pravi poročilo. "Irska republikanska vlada ima svoje zakonito vojaštvo in prav tako kliče pod orožje vse vojašine obvezne moške, kakor vsaka druga vlada. Kakor pri vsaki drugi vojski, tako mora tudi v naši vojski vsak vojak položiti prisego zvestobe republikanski irski zastavi".

Res, občeudovanja vredno je, kako se je cela Irska oborožila sredi vojaštva, ima vendar Irska vlada popolnoma organizirano vlado in organizirano vojaštvo. Način boja je nekaj, česar še ne pozna zgodovina.

Ta vojska stane Anglijo vsako leto nad štiri milijone dolarjev. V preteklem letu je dosegla republikanska irska vojska: 1 da je uničila uspešnost kraljeve irske policije, in je prizadela angleški vladi na Irskem udarec, katerega nikdar ne bode prebolela; 2 je spravila pod orožje vso mladino cele Irske za boj za svobodo; 3 oškodovala in oslabilila je Angleško zunanjo silo tako, da Anglija že britko čuti po celem svetu Irski vpliv in propadanje njene nadvlade in njenega vpljiva.

AMERIKA ZA IRSKO NEODVISNOST.

Senator iz Wisconsin, La Follette je predložil predlogo, v kateri se poziva vlada, da prizna popolno Irsko neodvisnost. Z napetostjo čakajo vsi dnevi, ko pride ta predloga na razpravo. Tu se bode pokazalo, koliko ima Anglija še dejanskega vpljiva v Ameriki.

NOV ŠKOF V CORPUS CHRISTI, TEXAS.

Iz Rima poročajo, da je papež imenoval Monsignora Ledvina, podpredsednika Church Extension Society škofom v mestu Corpus Christi, škofiji v Texas.

Škof Ledvina je sin čeških starih in je rojen v Indiani.

Novemu škofu, našemu prijatelju in dobrotniku, iskreno častitamo k tej časti!

BONUS VOJAKOM DRŽAVE ILLINOIS.

V zbornici v Springfieldu je predložil senator D. S. Meyers predlogo, po kateri bi dala država vsem doslužnim vojakom nagrado ali kakor pravimo "bonus". Senat je ta teden predlogo sprejel. Sedaj je potreba samo, da jo podpiše governor Small in postala bode zakon. Po tej postavi bode dobil vsak vojak iz Illinois, ki je služil več kakor dva meseca v vojaški službi in je bil častno odpuščen, za vsaki mesec službe \$15 nagrade. Za izplačanje tega "bonusa" bode potreba 55 milijonov dol., za katero svoto se bode država zadolžila. Vendar predno sme država narediti tako veliko svoto novega dolga, mora vprašati volivce za pravico. Zato bomo o tem volili v jeseni.

WASHINGTONSKE NOVICE.

Senator Walsh iz Massachusettsa je v senatu napadel vlado in jo dolžil, da ni storila dovolj za ranjene vojake in invalide. Zahteval je, da vlada takoj začne preiskavo teh razmer in da popravi, kar je zamudila.

84 novih poštarjev je imenoval predsednik Harding in njih imena poslal zbornici v potrjenje.

Congresnik Appleby iz New Jersey države je predložil v zbornici predlogo, po kateri bi začela vlada kovati poseben nov denar po 2 in pol centa, na katerih bi bila slika in dan rojstva Roosevelta.

Kongresnik Fish je predložil predlogo v zbornici, po kateri se zahteva od vlade, da nemudoma odpokliče vse ameriške vojake iz Nemčije domov.

PREMOGARSKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

Pogajanja med delodajalci in rudarji se normalno razvijajo. V načelu so se že sporazumeli. Še nekaj malih nevažnih stvari treba rešiti in stavka bo končana.

Tako je delavstvo zopet bogatajša za eno skušnjo s svojimi delavskimi "rdečimi" voditelji. Delavci so sprejeli 2 šilinga znižanje plače pri toni. Vlada bode morala pri tem seveda pomagati in prispevati nekako \$2.500.000.

Voditelji so pa tudi že spravili svoje kupčke na varno.

UKRADENI AVTOMOBILI.

Chicaška policija najde nazaj povprečno vsaki dan po dva avtomobila, ki sta bila ukradena. — Povprečno po deset avtomobilov je ukradenih v Chicago vsaki dan.

Slovensko krščansko misleče belavstvo.

Bolj kakor kedaj preje potrebujemo mi delavci liste, ki bi nam kazali pot v teh velikih zmedah sedanjega časa, ki bi nam razkrinkovali prave delavske sovražnike in nam kazali prave prijatelje. Da, bolj kakor kedaj, so nam potrebni sedaj pravi delavski listi.

EDINOST je tak pravi delavski list. Vsikdar nam je kazal pravo pot in vsikdar je zadel pravo, kadarkoli je nastopil.

V sedanjih časih, ko nastopa toliko krivih delavskih preteklov, ki se nam usiljujejo kot naši pravi delavski voditelji, v resnici se jim gre pa samo, kako bi za naše koristi sami sebe obogatili nam je potreben pravi voditelj. Vemo, da so naši voditelji največkrat naši največji nasprotniki. To je pokazala pred kratkim Anglija, to smo videli že v nešteti stvarkah tu na svoj oči.

EDINOST je naš pravi voditelj, ki nam je vselej pokazal pravo pot, po kateri bi prišli do cilja.

V sedanjih zmedah nam je potreben svetovalec, ki bi nam prav svetoval v vseh stvareh in bi nam odpiral oči in nas dramil k pravi delavski zavesti.

EDINOST je bil do sedaj še vedno pravi svetovalec in nam je še vselej prav svetoval.

Mesec maj je tukaj! Dragi slovenski delavci in sotrpini: Ta mesec vsi na delo za svoj delavski list EDINOST!

Komur je mar prava rešitev delavskega vprašanja, naj se naroči, naj dela za razširjanje delavskega lista EDINOSTI.

Židovstvo s svojim krvavim boljšešizmom nam ne bode zboljšalo našega kruha. Enako nam ne bode zboljšali našega stanja od tega židovstva plačani naše rdeče časopisje, pa naj še bolj kriči, kako je delavsko in kako želi samo delavskih koristi. Mi vemo, da so to najemniki židovstva in od njega plačani naši izdajalci.

Zato pa v vsako slovensko delavsko hišo ta mesec EDINOST!

Napredek EDINOSTI je naš delavski napredek!

Zmaga EDINOSTI je naša delavska zmaga!

Koristi lista EDINOSTI so naše delavske koristi.

Zato pa, ako delamo za EDINOST, delamo za se za svoje delavske koristi!

Ako podpiramo EDINOST, podpiramo sebe!

Ako damo za EDINOST, damo za svoj kruh.

* * *

Mi k tem besedam pristavljamo še to, da bomo dali posebno nagrado vsem novim naročnikom in vsem, ki bi ta mesec poslali novega naročnika, POSEBNO NAGRADO ali kako knjiko ali pa pozlačen rožni venček s zlatim krišcem in iz biserov. Vreden najmanj \$1.00.

Rojaki, delavci somišljeniki ta mesec na delo za naš list EDINOST!

AMERIŠKI SLOVENCIM PODPIRAJTE SVOJE PODJETJE
KATERO EDINO SE
BORI ZA VAŠE INTERESE!

Pozor.

Pravkar smo dobili iz starega kraja dvojce šmarnic našega najpriljubnejšega šmarničarja Dr. J. Jeršeta. In sicer:

1. Mati čudovita 1913: \$1.50
2. Lavretanske šmarnice 1918: \$1.50

Denar na vse kraje sveta.

Naše podjetje je stopilo v direktno zvezo z najbolj uglednimi denarnimi zavodi v Jugoslaviji. Vse pošiljke so garantirane in dospo na svoj cilj v dveh do treh tednih. Prejemniki nimajo nikakih sitnosti ker prejmejo denar direktno na svoj dom. Najboljše priporočilo vsakemu pa je naše dosejano pošteno in točno poslovanje.

Denar pa pošiljamo tudi v vse druge države v Evropi. Ker se cena evropskega denarja vedno menja na borzah, zato bomo vedno računali po cenah istega dne, ko prejmemo od pošiljateljev denar.

Ob izidu te številke smo računali sledeče cene:

Za jugoslovanske krome:		Za italijanske lire:	
500 kron	\$ 4.15	50 lir	\$ 2.90
1,000 kron	7.90	100 lir	5.10
5,000 kron	38.50	500 lir	23.00
10,000 kron	76.00	1,000 lir	44.50

Vsa pošiljke naslovljajte na

EDINOST,
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Krasno spričevalo.

Da je naša tvrdka glede pošiljanja denarja najzanesljivejša in najhitrejša je poskusil še vsakdo, kdor je poslal po nas denar v domovino.

Tu priobčujemo novo spričevalo, ki govori samo za se: Slovenian Franciscan Press, Chicago, Ill.

Prosim pošljite \$..... v Jugoslavijo. Pred kratkem sem skozi Vaše uredništvo poslal nekaj denarja na dve osebi v Jugoslaviji in je prišel denar DVA TEDNA preje kakor pa tisti denar, ki sem ga poslal skozi druge agente.

JAKOB TROBEC, škof.

Mil. gospodu škofu se pa iskreno zahvaljujemo za Njegov zaupanje.

Slovenian Franciscan Press.

IZ SLOVENSKEGA NASELJA.

Cleveland, Ohio. — Frank Lunar, stanujoč na 707 East 162. St., je bil 13. aprila v tovarni The Cleveland Automobile Co. pri delu zadet od električnega toka do smrti. Pokojnik je bil star 29 let in zapušta soprogo ter 4 male otroke.

— Eden najstarejših gostilniških prostorov med Slovenci v Clevelandu je zaprl svoja vrata. To je znana Lauschetova gostilna na 6121 St. Clair ave. Prohibicija je marsikaj izpremenila.

— Rojaki, ki stanujejo v onem delu mesta, kateri je znan pod imenom "Nottingham", se se združili in ustanovili klub "The Berwick Improvement Association".

Milwaukee, Wis. — Štorklja je prinesla družini rojaka John Sagedina na 236 Washington St. krepkega fantka.

— Tukajšnja Marquette univerza je zaposlila kot stalnega profesorja patologista dr. Edwarda Miloslaviča.

Cudahy, Wis. — Dne 6. aprila zvečer je tukaj preminul rojak Adam Nataljen po kratki bolezni, ki je trajala 7 dni. Bolehal je na pljučnici. Pogreb pokojnika se je vršil 9. apr. na katoliško pokopališče sv. Trojice.

Willard, Wis. — Iz volitev za občinski odbor je razvidno, da je ostal ves odbor v slovenskih rokah. Za župana je izvoljen Math. Derganc, za tajnika Jos. Lunka, za blagajnika pa Anthony Zupancič. Vsi imenovani občinski odborniki so bili izvoljeni z veliko večino. Živeli!

Minneapolis, Minn. — Distriktno sodišče je dovolilo Mr. in Mrs. Anthony Vidmar iz Ashland, Wis., da se bo vršila obravnava proti njima v zveznem sodišču zapadnega distrikta Wisconsin. Obtožena sta, da sta prejela in skrila \$2500, kateri so bili uropani na pošti pred več tedni.

Calumet, Mich. — Te dni je šel na sprehod v sosedni Laurium naš rojak pogrebnik P. Madronič. Ker je bilo precej mraz in mnogo ledu po hodniku, mu je spodrsnilo, da je padel in pri tem si je zlomil nogo. Nahaja se na domu v postelji ter bo gotovo primoran ležati nekaj časa. Vrlemu rojaku želimo, da v najkrajšem času okreva.

Lakewood, Ohio. — Dne 4. aprila je izginila od doma Mrs. Mary Pangréc, 2014 Lark St., stara 19 let, svitile polti in rujavih las.

Lorain, Ohio. — Lorain je 14. aprila zadela vsa sila prohibicije, in posledica je bila, da so aretirali 36 oseb v par urah, med njimi več Slovencev.

Joliet, Ill. — Koronerjeva porota je obsodila Samuel aBrintz, ki je pred nedavnim povozil rojaka Martina Volana, 115 Francis St., in istočasno ubil njegovega 4letnega sinka.

— Dne 13. aprila sta bila poročena v slovenski cerkvi John Sterle in Frances Muren.

— Dne 22. maja bo pel novo mašo v slov. cerkvi Rev. Math. J. Butala, sin Johna Butala, 613 North Broadway. Novomašnik je bil rojen in vzgojen v Jolietu. Pohajal je v slov. šoli in jo dovršil z odliko, nakar je bil poslan v Saint Francis semenišče pri Milwaukee, Wis., kjer je dovršil modroslovske in bogoslovne študije. Novomašnik ostane pri slov. župniji za kapelana.

Mladi Jos. Klemenčič, 1212 No. Broadway, je otvoril svojo delavnico, kjer bo sprejemal in izvrševal vsa naročila, tikajoča se kleparskega posla.

Gilbert, Minn. — Občinski svet je na svoji prvi seji podelil službo sledečim rojakom: Policijski podnačelnik Anthony Erčul, za policajja Andrew Zupanc, "herder" Steve Praznik, cestna snazilca Joseph Ba-

bič in John Mestnik, Frank Božič za odpravljanje nesnage iz občine in F. J. Erčul pa za voznika ognjegasilnega voza. Čestitamo!

Biwabik, Minn. — Občinski svet je izpopolnil izpraznjena mesta v odboru, kakor tudi za občinska dela. Pri tej priliki je bil imenovan za nočnega policaja rojak Math. Tomec in bo dobival mesečno plačo \$173.00.

Virginia, Minn. — Napada je bil obdolžen Frank Medlišek, podomače Verhenčan. Pred sodnikom ni hotel krivdo priznati ter je trdil, da je nedolžen. Izpuščen je bil na prosto potem ko so položili za njega varšči v znesku \$2000.

Leask, Sask, Canada. — Za jetiko je umrla Marija Sedlar. Pokojna je bila rodom iz Naklega, fara Črnomelj. Zapušta žalujočega soproga, dve hčerki, tri sinove in dva rejenca.

Vas, g. urednik, in vse čitatelje najtopleje pozdravljam iz mrzlega Leask Sask. Listoma Edinost in Ave Maria želim, da bi se še nadalje tako lepo razvijala, posebno pa želim, da bi Edinost v kratkem postala dnevnik.

Leask Sask, Canada.

Thomas, W. Va. — "Nebojte se majhna čeda, ker vašemu očetu je dopadlo, dati vam kraljestvo!" S temi besedami nas je osrčil naš slovenski misijonar Rev. Jeronim Knoblar, ki je prošli teden prišel iz Chicage, da svojim rojakom ponudi priliko, da za veliko noč opravijo svojo versko dolžnost. Malo nas je bilo, od štiristo Slovencev samo dva moška in kakih 15 žensk, ki se boga bolj boimo nego nasilja ta "rdečih". Rekel pa nam je misijonar, naj z zavednim krščanskim življenjem ne nehamo buditi vesti svojih zgubljenih rojakov, ki ne vedo, kaj delajo, ko si z brezversko odgojo svojih otrok pletejo bič za kazen na stare dni.

Katoliške šole manjka v tem kraju, zato ni čuda, da je ljudstvo temu primerno versko nezavedno. Iz ust v katoliški šoli podučeni otroci govori gospod njihov starš. — Dal Bog, da bi se našemu gospodu župniku v Thomas kaj kmalu posrečilo ustanoviti katoliško šolo!

Poročevalec.

CHICAŠKE NOVICE.

Rev. Dr. Hugo Bren O.F.M. in naš upravnik Mr. John Jerič sta odšla v Willard, Wis., za nekoliko dni. Rev. Dr. Hugo bode imel v nedeljo tri pridige in pomagal bode pri spovedovanju. Mr. Jerič bode pa obiskal naše naročnike in prijatelje.

Iz vseh strani se naseljujejo Slovenci v Chicage, ko so izvedeli, da bomo dobili svojo slovensko šolo. — Pretekli teden sta zopet prišli dve družini iz Calumeta, Mich., in iz Eveletha, Minn.

Mrs. Vera Ferkulj, kakor smo sporočili v posebnem oglasu pred nekaj tedni, odprla je svoj Beauty Parlor in se priporoča vsem Slovenkam za obilni poset. Pripravljena je iti tudi na dom. Neveste in družice lahko kar telefonajo, pa bode prišla v njih stanovanje in jih pripravila za poroke, svatbe ali zabave.

Mr. Andrew Glavač, naš slovenski pogrebnik se bode preselil te dni v svojo hišo, katero je kupil takoj poleg cerkve na 22. Place. Njegova hiša je druga od župnišča.

Naša župnija se je pomnožila za precej novih družin, ki so prišle iz starega kraja. V šoli imamo že nad petdeset otrok, ki ne znajo angleščine.

Naš arhitekt Mr. McCarthy pridno izdeluje načrte za našo novo šolo.

KOLIKO JE JUGOSLOVANOV V AMERIKI.

Najnovejša poročila pravijo, da so našli preteklo leto v vseh Združenih državah samo 173.063 Jugoslovancev. — Da se te številke neza- nesljuje, je jasno.

PRAVA BESEDA O PRAVEM ČASU.

V "Glasilu K. S. K. J." priobčuje urednik uvodnik, ki je prava beseda o pravem času, katerega se žalibog le prerediti čuje od tam. V tem uvodniku zavrača urednik z vso odločnostjo nesramnost Saksarjevega lista, ki nobenega poštenega človeka v Ameriki ne pusti pri miru. Kakor čujemo se zbirajo temni oblaki nad tem listom, kajti vsaka sila do vremena. Hvala Bogu, še smo v Združenih državah, kjer postava brani tudi dobro ime svojih podaničkov. — Tako je pred kratkim napadel ta nesramni list zopet enkrat našega ljubljenega starčka, prečastitljivega Monsignora Buha, pred katerim ima vsakdo samo spoštovanje in čast. Urednik "Glasila" kliče Mr. Saksarju "Sram Vas bodi!" In to po pravici. Glas Naroda je zljil pred leti na tega odličnega našega rojaka že cele kotle gnojnice. Hoče pač končati delo, katero je začel pred leti.

Pri tem pa samo to le vprašamo: Ali urednik Glasila ni še vedel, da tisti, ki napada enega duhovnika, napada vse, in mu je vse jedno ali se ta piše Monsignore Buh ali Rev. Plevnik, Rev. Snaj, samo ako vidi da ta duhovnik dela in da spolnjuje navdušeno svoje dolžnosti?

Ne bomo se predrznili, da bi si upali na pr. Rev. Zakrajška primerjati z Monsignorom Buhom. — Vendar pa rečemo samo toliko, kar sedaj urednik "Glasila" in njegovi tovariši v Jolietu lahko sami vidijo da komur ni svet duhovniški stan Rev. Zakrajška, mu tudi ni svet duhovniški stan in ne prezasluzna častitljiva starost Rt. Rev. Monsignora Buha in nobenega škofa in nobenega drugega duhovnika, ker se tu gre za principe, katerih pa nima, oni kedor javno napada katoliškega duhovnika in ga javno sramoti, pa naj je to duhovnik ali lajik, ali Turek ali kristjan, Saksar ali Zalar, Glas Naroda ali Amerikanski Slovenec.

"Glasilu" se pa zahvalimo za njegovo krepko besedo! Le večkrat na dan z barvo! Le večkrat na dan z "uma svetlim mečem" v obrambo načel in oseb, ki reprezentirajo ta načela, pa bodo taki le in enaki izbruhi kranjske posirovelosti kmalu nemogoči.

KATOLIŠKO ŠOLSTVO NA HOLLANDSKEM ZMAGALO.

Po ključovalnih bojih so si holandski katoličanje izbojevali svojo šolo. Pred sto leti so imeli tam interkonfesionalno šolo, ali kesneje se je razvila iz nje prava brezverska šola. Leta 1848. so šolski zakon pregledali in v toliko preosnovali, da je bilo katoličanom dovoljeno, ustanovljati zasebne učilnice. Ali zakon je ostal na papirju in se je uresničil šele leta 1857. Posledica tega je bila, da so bile državne brezverske šole prazne, katoliške pa polne. Da bi država to tekmovanje onemogočila, je bil na prizadevanje prostozidarjev l. 1878. izdan zakon, ki je velel v vseh občinah ustanovljati šole. Občinam je bila obljubljena podpora v znesku 30 odstotkov. S tem je imela biti vsa dežela preplavljena z brezverskimi šolami. V takem stanju je bilo šolstvo do l. 1880. Tedaj pa je bil omenjeni zakon pod vplivom krščanskih članov ministrstva tako spremenjen, da so onih 30 odstotkov dobile katoliške učilnice, državne pa 55 odstotkov. Po velikih, trdovratnih bojih je naposled izšel zakon za splošno volivno pravico, ki so jo dosegle ženske. Zaradi tega so bile volitve, izvršene l. 1918. jako ugodne za katoličane, zakaj zdaj je prišlo do sestave močno katoliškega ministrstva. To je pa izpopolnilo zakon iz l. 1880. v tem smislu, da ni bila samo država temveč tudi občina dolžna podpirati katoliške učilnice, ki so postale državnim šolam enakopravne.

Novice iz Jugoslavije.

Zlato mašo obhaja 27. marca g. Urban Nežmah, misijonar iz družbe sv. Vincencija Pavla. Vsi mnogobrojni njegovi duhovni znanci in prijatelji se ga bodo ta dan hvaležno spominjali v svojih molitvah. — Bog živi gospoda zlatomašnika!

Umrla je v Škofiji Loki dne 20. t. m. v starosti 77 let gospodična Marija Karlin, sestra bivšega tržaškega škofa Andreja Karlina. R. I. P. Požar na Šmarni gori. — Na sv. Jožefa dan popoldne se je pri Marijinem stolcu vnela trava po nepravdnosti nekega izletnika. Požar se je zelo razširil in je požgal obsežen gozdni kompleks.

Tatvine pri Bistri v Domžalah. — Ker sta v tovarni "Bistra" v Domžalah kradla vreče, sta bila obsojena Gregor Jazbec in Viktor Ovca vsak na 6 tednov ječe. Jožef Janežič pa na 3 tedne ječe, ker si je pridobil ukradene vreče.

DR. VOŠNJAK JE PRIŠEL Z BARVO NA DAN.

Dr. Vošnjak, ki je hodil po Ameriki in deloval med nami za Jugoslovansko idejo, je sedaj požrl vse svoje principe, katere nam je tukaj razvijal. Preje tu pri nas je bil tako navdušen za enako ustavo, kakoršna je ameriška, kjer bi se vero pri miru pustilo in se dalo vsakemu duhovniku enako pravico, da pove svoje misli glede vlade in glede politike, kakor jo puste Združene države. Sedaj je pa na čelu kulturno bojnega meteža v Beogradu. — Takj so naši voditelji! In potem pa se čudijo, da jim ljudstvo ne zaupa. — Veste, kaj dr. Vošnjak, mi se vam čudimo in Vas pomilujemo. — Ijmeli smo boljše misli o Vas!

BRUSNICE.

Širšemu svetu morda še ni znano, da imamo tudi v Brusnicah premogovnik. Premog sicer ni najboljšje vrste, a vendar še dosti dober.

ZA DELAVSTVO.

Naše ministerstvo za delo in nje ga načelnik tajnik Davis se resno pripravlja za velike spremembe v celih vladnih politikah glede delavstva. Za sedaj, za majnik je tajnik Davis sestavil večje odbore, katerih naloga bode takoj v vseh večjih stavkah poseči vmes in skušati doseči, da se vse prepire med delavstvom in stranski sporazum. Tudi je nastavil situacijo in skušali najti sredstva, da se vse prepire med delavstvom in kapitalom kolikor mogoče na obestransko zadovoljnost uredi. Teh izvedencev ali komisarjev bi bilo deset, vsak bi imel plače po \$10.000 na leto. Poleg teh glavnih izvedencev bi bilo še 25 pomočnikov, ki bi bili njih pomočniki in svetovalci. — Vsak bi imel plače po \$3.500 na leto.

Te dni je imel tajnik Davis dolgo posvetovanje s zastopniki naših tiskarskih unij glede njih prepira za 44 urni teden. Tiskarji so imeli do

Za zidavo nove romarske cerkve v Smrečju nad Vrhniko. — Deželna vlada v Ljubljani je dovolila pobirati po okrajnih glavarstvih Ljubljana in Kranj mile darove za novo podružnično cerkev. Ker je silno slaba, zato se bo zidala nova in deželna vlada je dovolila nabirati po imenovanih okrajih prostovoljne prispevke. Zato prosi Stavbeni odbor vse častivce Marijine za obilne darove, ki so nujno potrebni, da bo mogoče preje začeti z zidavo. Od nabiralcev naj se redno zahteva Nabiralna knjiga izdana od deželne vlade v Ljubljani. — Stabeni odbor.

Poziv vsem poštenjakom! — Vsak dostojen človek obžaluje in obsoja npravo propalost, razbrdanost in surovost, ki se je po vojski zaplodila med ljudstvom. Dasi teče že tretje leto po vojski, razuzdanost noče po-

nehati, prej še narašča. Ali res ni pomočka proti temu? V Splitu so nedavno ustanovili "Društvo prepoda", ki ima nalogo delati za npravo povzdigo naroda in se želi proširiti tudi pri nas, oziroma stopiti v zvezo z vsemi društvi v državi, ki imajo enak namen. Na Slovenskem zasleduje iste cilje "Sveta Vojska" — Je ima v tem kakor v boju proti alkoholizmu premalo podpore. Da se prepotrebna akcija poživji, sklicuje "Sveta Vojska" javen shod v nedeljo 10. aprila ob 10. uri dopoldne na verando "Uniona" v Ljubljani. Vsak poštenjak, ki mu je kaj za poštenje in za srčno kulturo naroda, je vabljen.

Orel v Velikih Laščah je vprizoril na praznik sv. Jožefa lepo zasnovano in razmeroma krasno uspelo telovadno akademijo, pri kateri so tudi prvokrat nastopile Orlice s svojimi lepimi članskimi vajami za l. 1921.

Belgrad, 23. marca. (ZNU) Govo. ri se, da delata dr. Korošec in Narodni klub na to, da se vprašanje prisega reši na ta način, da bi se omogočilo Radiču priti v Belgrad in ojačiti opozicijski blok, pri čemer bi bil ogoržen Pašičev kabinet.

Stekli psi. — Iz Loke pri Zidanem mostu se nam poroča: 2. marca je ugriznil stekli pes 4 osebe. Nahajajo se v bolnišnici v Zagrebu. Sumi se, da so po vsej okolici okuženi psi. Ljudstvo je prestrašeno in oddaljene hiše si ne upajo otrok pošiljati v šolo.

Pretep v Kokrci. — Jerneja Mračin in Aleša Strusa so ponoči 2. nov. lani napadli 3 fantje; oba sta bila težko ranjena. Med napadalci sta spoznala Janeza Zelnika iz Predoselj, ki je bil za svoje junaštvo nagrajen v Ljubljani z 8 meseci težke ječe.

Tat iz predoseljske okolice. — Leopold Čimžar iz Predoselj je ukradel v Orehovljah Kernu 14 do 16 mernikov pšenice, dalje je kradel tudi v Kranju in v Predosljah; Marija Čimžar iz Orehovlj je pa ukradeno pšenico prodajala. Leopold Čimžar je bil zato v Ljubljani obsojen na 1 leto, Marija Čimžar pa na 2 meseca težke ječe.

Najstarejša Ljubljanka umrla. 21. m. m. je umrla v hiralnici sv. Jožefa na Radeckega cesti 9 mestna uboga Klementina Bosizio. Dosegla je redko in čestitljivo starost 101 leto, 2 meseca in 9 dni. Bila je do zadnjega duševno čila, dasi že dlje časa popolnoma slepa.

Tatvina v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. — Stražnik Franc Vogrič je ustavil v Dravljah Fr. Eržena, roj. l. 1884 v Kropi, ker je nosil sveženj, ki se je zdel Vogricu sumljiv. Ko so odprli sveženj, so našli v njem med drugim bel oltarni prt. Okrajni policijski nadzornik g. Ljubič je pri zaslišanju ugotovil, da je bil Eržen že 5 krat kaznovan in da je dne 12. m. m. ukradel v frančiškanski cerkvi z oltarja prt. Oškodoval je s tatvinami tudi nekega Vičana, ukradel odejo gostilničarju Čebalu v Št. Vidu, na Figovčevem dvorišču je pa ukradel z nekega voza konjsko odejo.

Star prijatelj sodišč je France Borštner, mizar v Zagorju, ki je bil dozdaj že 15 krat kaznovan. Ker se je ugotovilo, da je kradel v Mirni in v Izlakah na ran do belob, bo zdaj sedel 7 mesecev v ječi.

Najdeno truplo novorojenčka. — V gozdiču pri kolodvoru v Novem mestu je našel orožnik Alojzij Hacin truplo novorojenčka, zavito v vrečo pod neko smreko. Truplo je moralo ležati tam kake tri mesece.

Pavle Zgaga.

Za permejdu! tako jem pavajm gaspud mister editar, da je z vām biu in bo velk križ inu šterpac. Sa pač vani tist, ki kaže vse, kar da-sežeja. Taku strašansk sem biu vseu k sem unbart spet ankrat k nem pršu inu sem jeh spet vidu, k jeh imam prov zarejs strašansk rad! Kaku sm jem vse zaupu, vse suje srčne tajnst. Šur, pa sa mi mogli vse pakazet. Rajs mi nej nič mar za mujga brata Pe-terčka, še umajn pa za atata s palčka! Kaj se jest zmajnim zajne. Vani sa tam v Naj-jurk, jest sem pa zdaj tlalela v Čekag. Al vse glih! Le kega bi mi ferdrus delali! Le kega be zmirej zdražba dejlal pa Vamerik! Vidja kakšen sa, Um dan sem jem zaupu, de je muj brat Peterček skupej s fotram Saksarjem tista nova kampanije štiftu za vatrobe vezajne. Jest sem jem tu pavajdu samu jem ket tajnst, de b samu vani vejdlj. Pa sa šle, pa se na ta velk zgum vabajslj v sujem papirji, pa sa šli caljmu svajtu vaznant, da ta kampanija vabstaji. Al tega pa nej sa prov neč pamislet, de je Vamerik tolk takih, k se tud taku zastopja na vazajne vatrob, de b stu takeh slaven-skeh kampanij lahku štital. Vidjo brat Peterček m je pisu strašansk grobo pismu inu me je taku vaštu, tako me ošpotu inu vazmerju, da me je glih vse djau, samu človek ne. Tud m je djau, de neče bet več muj brat, ker sem biu za špicle, de sem jim vse kudrtlandska tajnst ven pavajdu inu izdau, de sa ta vatrobarska kampanije štital. Vejo pa kak uržeh je dau Peterček za tu suje zmerjajne. Je djau, "Viš, ti Pavle, ti s nam taku strašanska škoda narjedu s sujm jezikan, ke ga ne znaš za zabmi držat, de je naša kampanije skor pršla v kant. Prec k si ti tu ven zbleknu sa pa tam v ta jolly dalin skep stapil, pa sa prec še ana štital, taku de imama prec za začetek suja kankerenca al kamp-tišen kukr prauma. Za kampanije, pa prec za začetek imet kampetišn, kaj se majnte, tu naj sa mačkine sovze". Ata sa taku šterpical in šterpical pa vafise, pa taku sa kričal nad Peterčkam zakaj m je vse zaupu. Pa še ana druga rejš je. Zdej boja pa še v jolly dalin vzel patent pa še kak čarter, kukr žlišma, sma pa mi vazdad. Tam znaje pa še belj vatrobe vezat kukr pa una kampanije v Naj jork, tam jeh zna-ja pa kar plest, ne samu vezat, pa tam m je Peterček pravu de tam znaje še ana večje kenšt, k je za Najjorška kampanije taku strašansk navarna, de sa baje ata za suje cen-tke, ka sa jeh v kmpanija zabunkal. Tam v jolly dalin znaje pa še farbat, farbat! Kaj se majnte, pr nas, je djau Peterček, znama rejs po prov drabnu inu fajm vatrobe vezjat, v jolly dalin jih pa spleteja in zve-zežeja, pa še pafarbaja in sicer jih znaja ša taku katolšk pafarbat, de b človek rejs verjeu. Kaj se majn-te! tu nej kar, če patem take pafar-bane in spletene vatrobe pa še pa

katolšk pafarbaje, pa ša na kancel jeh znaja pernest, tu je kampetišn, de ga Najjorška kampanije nikuker ne zmore. Kar una kampanije li-fra, vsak človek pa celji. Vamerik prec vaj, de ja z naše faberke, pa se prec prekriže, pa prec vej kulj je ta roba vradna. V Jolly dalin, tam, tam pa kedu nej vaj, al je tu pre-div, al sa kanople, al sa pa samu spletene vatrobe, ke sa jeh tam na Čekag avenji lifral. Dukler cajta sa vad tam lifral samu munšajn, sma prec vajdlj, k je vse pa munšajn smardajlu. Zdej pa še tega cahna nej, je pa strašansk križ! Pa še ana druga prednat imaja zve-zan vatrob iz Jolly daline, tam ima-ja tudi štima. Kadar je muj prjatu Žane v ta drugm štuk, pa vzame te vatrobe v roka, pa gre pad vaken-kamu padvakenca narjadet pa ta-ku strašank lejpu zagode inu zaigra, bel kukr be pa kdu na kaka farmon-ka špilju. Viš, pa tu sa vse same va-trobe, prov nič družga. Vidja, gaspud mister editar, kaka štrašanska škoda sa narjedlj mujmu brat inu cajlj kampanij tam v Naj jork! Ta-ka kampatišn! Zdej sa ata ves sca-gan, pa sa djau Peterčku, de more prec jet v jolly dalina, pa more tam na kaka viže ven najdet vse te skriv-nust, kako tam vatrobe pleteja in farbaja in kuka padvakenca špilaja s tem vatrobam.

Že tu je strašank, kar sa mi na-špilal! Pa k be tu blu že vse! Pa sa še ana druga strašanska stvar spet naštitat. Veja jest imam strašank rad ister lilje. Tu je nožca, k je jest najbel lajkam. Zatu k je mjan najbel padobna, k sem jest tud taku nedovžen in beu, kukr kaka lil-je. In rajs! Zvajdu sem pa, de tam jolly dalin nejbel lepe lilje inu najbel bajle cveto. Zatu sem se un dan na pot padau in sem jeh šu trgat, de b se jeh na prsa perpeu. Ku pa pridem tja v Jolly dalina, pa kaj najdem, Vidjo, tu jeh jest spet za besajda primem inu tu spet vid-je, kaku sa vani samu za skaza na svajt. Gledam lilje inu gledam, pa sram inu špot! Vse lilje ša namejst bajle, vse redeče. "Za božja vole, kaj se je pa tu zgudlu?" Pa vprašam-sujga prjatla, k je gortnar teh baleh lilij: "Za božja vole, kaj se je pa zgudlu v vaš dalin spet za ana štrafenga, de sa vse lilje rdeče?" "Ja, ja, ja", je djau. "Ti se pa še zdej z mene narčuješ? Ti grdoba, ti grda! Kedu je pa uržeh tejsa? Sem mar jest k sem gortnar? Al nejsi samu ti in pa tist tu prjatu tam v Čekag? Viš, lub muj Pavle, je djau, tist tvuj mister editar, k ti k nem zahaješ, je vsega tejsa uržeh. Viš tu je blu taku: Un dan je prnesu v sujih cajtengah ana taka strašna "svinarije" de k sa tist pa-pir samu na trejne majmu pelal, pa sa vse muje lilje samga špota inu sramu vse rdeče ratala kar na an-krat. Viš in tu imam zdej jest ško-da! Al nej tu strašank? Al se ta-ku spadob pisat? Al se tu prav za nrad pisat? Vejš kar preč se mi sprav, Pavle, ker drgač grje tjab!" In rejs je pagrabu mjtala al burkle al kaj že, sej sam ne vajm, le tulj vajm, da je nejkej zagranu, de b me udaru in k sem jest zbejžu, sa-mu tolk vajm, de je nekaj v rakah nesu za mana. Jest sem je pa ucva-pur glih prot dom, pa sem cajla pot teku, kukr sa me nage nesle. Vid-jo, mister editar, in tu je že ta drug brat, de vani taku pahajšujeja ledi. Vejo zato sem pa dons pršu in sem jem peršu samu tolk pavajdet, da se taku ne bova zmajnila, ker drgač jem bom vsa suja frajndšoft aufkin-du pa jeh več ne bom nekol pagle-du. Zatu pa nej se pabulšeja, pa prec, dakler mene jeza ne pagrab, ker drgač bojo vani še vidlj, kaj se pray s Pavletam imet trubel. Jest sem jehen prjatu! Pa tud muje pr-jatlestvo ima suje grence. Paseb-no mi je heđu, k najman zdej nabe-ne lilje več. Tek nej se pabulšaja!

Pa zolong!

Vaš

Pavle.

KAJ JE TO: PRA, DRUGA, TRETJA... INTER-NACIONALA?

Leta 1912 je bilo 503 mednarod-nih zvez. Med temi pa niso vštete finančne, trgovske in industrijske zveze, ki imajo le namen deliti do-biček. Tu imamo v mislih medna-rodne zveze. Ter je več:

1. socialistična internacionala, i-menovana delovska internacionala: to je mednarodna zveza socialistov, ki so organizirani v vsaki državi kot politična stranka. V tej zvezi niso samo delavci, temveč tudi meščani in sploh vsak, ki zastopa njihova načelo in je somišljenik stranke. — Imenjuje se delavska internacionala, ker trdi, da zastopa in brani delav-ske interese.

2. sindikalna internacionala je zve-za osrednjih strokovnih društev, ki so v različnih državah. Večina teh strokovnih društev se nagiblje k so-cializmu. Sindikalna internacionala obsega samo delavce in strokovne nameščence, ne sprejema pa kot de-lavska internacionala meščanskih za-stopnikov. Zadnji kongres je ime-le v Amsterdamu 27. VII. 1919 kjer se začasno nahaja tudi pisarna organizacije, ki je bila prej v Ber-linu.

3. mednarodna zveza posameznih strokovnih društev n. pr. medna-rodna zveza rudarjev, železničarjev, transportnih delavcev, kamnarjev, kovinarjev itd. Te mednarodne zve-ze se istotako nagibljejo k sociali-stom.

Poleg socialistične sindikalne in-ternacionala imamo tudi krščansko sindikalno internacionalo in poleg mednarodnih zvez posameznih so-cialističnih strokovnih društev ima-mo tudi krščanske strokovne inter-nacionala.

Kadar se govori o internacionali sploh, se misli internacionala sociali-stičnih političnih strank. Tu šte-jejo prvo, drugo, tretjo... inter-nacionala.

Prva internacionala, t. j. prva mednarodna proletarska internacio-nala je bila ustanovljena o priliki svetovne razstave v Londonu leta 1864. Imela je malo število članov in se je obračala proti kapitalizmu. Karl Marx ji je sestavil pravila in jo je vodil. Imenovala se je: med-narodna zveza delavcev. Notranji prepri med socialisti in anarhisti, t. j. med učenci Marxa in med učenci Bakunina, so povzročili vsaj v Ev-ropi razpad leta 1872. V Ameriki je životarila še do leta 1876, ko je sama razpadla.

Drugo internacionalo je ustanovil v Parizu mednarodni socialistični kongres, ki je sprožil tudi misel o manifestaciji prvega maja. Medna-rodni kongres v Amsterdamu 1904 je pripravil pot ujedinjenju različ-nim socialističnim frakcijam v Franciji. Te so se nahajale do tedaj v odprtem boju in so sedaj tvorile francoski odsek delavske internacio-nale. Drugi kongresi so se vršili pe-riodično. Kongres v Bazlu leta 1912 je bil manifestacija proti sve-tovni vojski, ki je takrat grozila.

Leta 1914 se je izkazala druga in-ternacionala nasproti voski brez vse moči. Mnogo socialistov jo je pri-čelo sploh zanikavati (taiti), ker so videli njen polom; odslej je bila sa-mo še na videz internacionala.

Ko so se sovražnosti ustavile, so se socialisti takoj sešli v Bernu 3. februarja 1919. A Belgijci in Ame-rikanci niso prišli na sejestanec, ker se nikakor niso hoteli sniti z Nemci. Socialisti iz drugih držav: Italije, Švice, Rumunije, niso prišli iz raz-ličnih drugih vzrokov. Na dejanja nemške socialne demokracije med vojsko se kongres ni oziral. Veči-na je sklenila resolucije proti bolj-ševski metodi in proti dikta-turi proletariata. Nekaj francoskih organizacij ter še nekaj organizacij iz drugih držav pa je bilo proti tej resoluciji, ker niso hoteli kakorkoli obsoditi ruske sovjetske republike.

Sedež okrnjene druge internacio-nale so prekrstili iz Bruslja v Am-sterdam.

Tretja internacionala, imenovana tudi moskovska internacionala, ni

drugega kot boljševiška internacio-nala, ki sta jo ustanovila Lenin in Trocki. Zgrajena je na diktaturi manjšine in stremi za tem, da se vpelje komunizem. Skrajna levica vseh nacionalnih socialdemokrati-čnih strank je zanj, vendar se ofi-cielni pristop vseh še daleko ni iz-vršil. Na kongresu v Štrasburgu koncem februarja 1920 so francoski socialisti s 3031 glasovi proti 337 sklenili, da izstopijo iz druge in-ternacionala, a za pristop k tretji in-ternacionali jih je glasovalo le 1621.

Kakšno je danes stanje druge in tretje internacionala?

Druga internacionala ima 47 or-ganizacij, ki predstavljajo 33 naro-dov. Zvesti so ji ostali angleški (Labour Party), belgijski, nemški in avstrijski delavci.

Tretja internacionala ima 39 or-ganizacij, ki predstavljajo 27 naro-dov. Najmočnejša je britanska so-cialistična stranka (British socialist Party) in laška socialdemokratična stranka.

Največ organizacij pa ni pri no-beni internacionali, posebno: neod-visna angleška socialdemokratična stranka (Independent Labour Par-ty), švicarski socialisti, nemški ne-odvisni socialisti in francoski socia-listi. Ti slednji so sklenili osnova-ti novo internacionalo. Njihovi za-stopniki so bili pooblašeni stopiti v stik z moskovskimi boljševiki, z nemškimi neodvisnimi, s francosko socialdemokratično stranko, z laško itd., z namenom, da zopet združijo socialiste, ki so ostali z tradi-cionalnemu socializmu (razredni boj, boj proti meščanskemu sodelova-nju).

Kakšna naj bi bila ta prenovljena internacionala?

Ta ne bo več druga internacio-nala, ki jo je večina strank proglasila že za mrtvo. Ali bo to izpreme-njena tretja moskovska internacio-nala? Mogoče, a tisti, ki jo bodo "prenavljali", bodo morali računa-ti z Leninom, ki je odločen mož in nikakor ne bo pustil v zvezo takih, ki niso "čisti". Ali bo to morebiti četrt internacionala? Kmalu bo-mo videli. Kakršnokoli pa bo to prenovljenje, brez dvoma je, da vse socialistične stranke na svetu ne bo-do iskale v njej zavetja; videli bo-mo nastati več internacional, vsaj v doglednem času, ki bodo med seboj tekmovala. Skrajni elementj so na-pravili socialističnemu ujedinjenju velike težave.

Kako je pa v Sloveniji s socialno-demokratično stranko? Kakor ve-činoma drugod, so se tudi pri nas lo-čili socialisti v dve skupini: prva skupina je ostala zvesta II. inter-nacionali. Vodita jo oba Kristana in Prepeluh. Druga skupina, sku-pina komunistov, pa se priznava k III. internacionali. Komuniste vo-dj dr. Lemež.

Obe skupini si stojita sovražno nasproti. Pri volitvah sta nastopa-li s posebnima kandidatnima lista-ma.

Zanimivo je, kako piše glasilo slo-venske soc. dem. stranke o odločit-vi: ali z drugo ali s tretjo interna-cionalo?

"Naprej", glasilo jugoslov. soc. dem. stranke piše 16. decembra 1. 1920: "Med vsemi socialističnimi strankami na svetu je francoska morda najbolj v zadregi, ali bi vsto-pila v eno ali drugo internacionalo, ki si danes prisvajata neomejeno pravico, zastopati svetovne delavske interese: to je, ali v drugo, ali v tretjo. Druga je radi svojega neod-ločnega nastopa med svetovno voj-sko izgubila v proletariatu precej simpatije, ko zagovarja tretjo radi njenega na videz vsesvetovnega re-volucionarnega programa veliko šte-vilo francoskih sodrugov. Toda stvar ima svoje težave in ravno se-daj, ko pripravljajo kongres, na ka-terem bo padla odločilna beseda, se v Parizu bolj kot kdaj prej vprašuje-jo: kaj pa bo z enotnostjo stranke, če se izrečemo za eno ali drugo stran? ... samo pri nas je bilo mo-goče, da so — zločinci ali zapeljanci — z brezvestno roko razcepili in zlo-mili proletarsko moč".

"Naprej" je že 5. novembra 1920 pisal "o razkolu v francoski socia-listični stranki". Dne 2. decembra 1920 piše, da "stoji francoska socia-listična stranka pred razcepom". — Zadnja poročila pravijo, da so se francoski socialisti na kongresu v Toursu (26.—30. dec. 1920) odloči-li za tretjo, torej moskovsko in-ternacionalo, proti "novi" internacio-nali (s 3208 glasovi proti 1022).

O angleški "Independent Labour Party" piše isti "Naprej", da je njen odbor "sprejel z vsemi glasovi na-črt, da se pozovejo vse socialistične stranke, ki še niso vpisane ne v II. in ne v III. internacionali, naj se udeležijo splošnega kongresa v Lon-donu, kjer bodo razpravljali o usta-novitvi nove internacionala, ki bo o-snovana na široki podlagi in bo pu-ščala posameznim deželam popolno svobodo delovanja po svojih speciel-nih gospodarskih in zgodovinskih pogojih".

Vse kaže, da se socialisti ne bodo zlahko zedinili v enotno mednarod-no zvezo. Vendar bodo povsod zmagovali skrajni levičarji, torej ko-munisti po vzorcu boljševikov, če bodo države še naprej samo s silo zatirale delavsko gibanje, a ničesar ne ukrenile proti vedno večji moči kapitalizma. Tudi v Jugoslaviji se ekstremni elementi ob splošni neza-dovoljnosti le krepe in ni nemogo-če reči, da ne bi mogel komunizem čez kaj časa povzročiti državnega prevrata. Država, ki se hoče res u-braniti boljševizma, mora z resni-mi socialnimi reformami prehiteti razdiralno delo komunistov.

IZVOD ODREDBE O PRIDOBITVI IN IZGUBI DRŽAVLJANSTVA KRALJEVINE SRBOV, HR-VATOV IN SLOVENCEV POTEM OPCIJE IN PROŠNJE.

Po par. 1. te odredbe postanejo pol-nopravno, v kolikor ne spadajo v izuze-te spodaj označene kategorije, državljani Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-venecv oni nekdanji avstrijski državljani, kateri so na dan 1. januarja 1910 l. imeli domovinsko pravico v teritoriju avstrijske polovice bivše Avstro-Ogrske monarhije, kateri je pripadel Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, in so jo obdržali dokler ni stopil San Zerman-ski dogovor o miru z Avstrijo v veljavo, t. j. do 16. julija l. 1920.

Izuzemši teh morajo predložiti proš-jo za prejem državljanstva Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev sledeče osebe:

1. Osebe katere so si pridobile do-movinsko pravico na teritoriju avstrijske polovice bivše Avstro-Ogrske monarhije po 1. januarju l. 1920, ki je sedaj pri-padel Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slo-venecv. Osebe katere so si pridobile pristojnost v Bosni in Hercegovini po 1. januarju l. 1920 naj predložijo prošnjo za naše državljanstvo vstevši do 15. julija l. 1921. Srbi in Hrvati, ki imajo svoje stalno bivališče v Evropi imajo sedaj domovinsko pravico na te-ritoriju avstrijske polovice bivše Avstro-Ogrske monarhije, ki ni prišel v območ-je naše Kraljevine, a želijo postati naši državljani, naj predložijo izjavo o opciji za naše državljanstvo, in sicer: ako imajo svoje stalno bivališče v Evropi do 15. marca 1921, in ako imajo svoje stalno bivališče izven Evrope do 15. ju-lija l. 1921 (glej par. 11-12 odredbe).

3. Osebe, katere imajo sedaj domo-vinsko pravico v teritoriju avstrijskega dela nekdanje Avstro-Ogrske monarhije, ki je prišel v območje naše Kraljevine, a katere so nekdanj imele domovinsko pravico na katerikole delu bivše Avstro-Ogrske monarhije, ki ni prišel v območje naše Kraljevine (torej na Ogr-ski polovici) naj predložijo prijave do 16. julija l. 1921, ako želijo postati državljani one države, kjer so nekdanj ime-li svojo domovinsko pravico (glej par. 17-18 odredbe), senkaj spadajo tudi sedanji pripadniki Bosne in Hercegovine, kateri so imeli domovinsko pravico izven teritorija današnje Kraljevine Sr-bov, Hrvatov in Slovencev.

Generalni Konsulat Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v New Yorku na-znanja zgoraj navedeno, ter priporoča vsem zainteresovanim osebam, da se pra-vočasno prijavijo Konsulatom Kralje-vine Srbov, Hrvatov in Slovencev s proš-jo za sprejem v državljanstvo Kralje-vine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Prošnji je treba priložiti: 1. svoj do-movinski list, 2. krstni list za sebe, ženo in otroke, ki niso izpolnili 18. leta (osebe ki so izpolnile 18. leto morajo predložiti svojo prošnjo) in pročni list. V prošnji je treba označiti, kjer je prosilec imel domovinsko pravico predno si je pridob-il državljanstvo Avstro-Ogrske monar-hije v času po 1. januarju l. 1910, in kje živi sedaj.

ŠIRITE LIST "E D I N O S T".

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

PRVI MAJ.

Prvi majnik si je izbralo v svoj letni praznik rdeče delavstvo, oziroma oni delavstva, ki veruje v kri, v revolucijo, kot edino pot k dosegu zboljšanja razmer med delavstvom, pa tudi v celi človeški družbi.

Delavsko vprašanje je danes eno izmed najbolj perečih vprašanj. Dokler tega vprašanja ne bomo rešili pravilno in končno, tako dolgo na svetovni mir niti misliti ni. Dokler bodo imeli razni prekucniški elementi dovolj snovi v neurejenih sedanjih razmerah, v nezadovoljnosti vsega delavstva, da ž njo podžigajo svetovni požar, tako dolgo vse mirovne konference, vsa posvetovanja, pa tudi vse orožje sveta ne bo prineslo človeštvu miru.

Razmere v človeški družbi so se tekom zadnjega stoletja toliko spremenile, da treba marsikaj preurediti, marsikaj predrugačiti, marsikaj zboljšati in marsikaj novega uvesti.

Toda vprašanje pa je, kako in kje najti pravo pot iz teh zmešnjav in zmed? Kje je najti zdravilo za vse te globoke rane na telesu človeške družbe. Pri odgovoru na to vprašanje se pa delavstvo in cel človeški rod deli v dva tabora.

RDEČI TABOR.

Rdeča internacionala trdi, da je edino sredstvo za ureditev svetovnega delavskega in gospodarskega vprašanja revolucija, svetovni prevrat. Vse, kar je sedaj na svetu in kakor imamo sedaj urejeno, vse tisočletne ustanove, vsi stebri in vogeljni kamni, na katerih stoji naš sedanji družabni red, vse je napačno, vse je za nič. Zato pravijo, da treba najprej vse skupaj podreti, potem pa na teh razvalinah človeške družbe, sezidati nekaj popolnoma novega, baje boljšega, kakor je to, kar imamo sedaj. Pravijo, da je šel vsa tisočletja človeški rod popolnoma po napačni poti in v napačno smer in da je ta smer kriva vsega zla na svetu.

Ta rdeča internacionala, katere oče je židovstvo, in katere apostol in edini voditelj je "internacionalni" narod — židovski narod z vsemi svojimi tajnimi in javnimi silami hoče vse samo podreti. Zakonsko življenje je za nič, kajti materina ljubezen do otrok in otrok do matere je samo produkt kapitalistiške države. Vse državne oblike sedanje dobe in vse pretekle so za nič! Vero proč! Narodnost proč! Osebna lastnina je tatvina. Raba denarja je za nič, proč ž njim iz žepov krščanskega dela človeškega rodu (v žepe židovstva tam bode dober).

Zato podreti vse, podreti na vsaki način in za vsako ceno!

Naj se prelije še večje potoke krvi, nič za to! Vsaka revolucija je krvava! To se pač ne da preprečiti. Kaj kri? Kaj kupe mrličev, vsaj enkrat mora itak vsak umreti. Kaj morje solza in gore bolečin. Bodo pa tisti, ki bodo za nami živele, imele boljše.

Zato je znamenje tega dela delavstva in dela človeške družbe goreča užgalna bakla v močni velikanovi roki, to je: **surova sila, brutalni nastop, uničenje vsega!**

To je prvi maj, praznik rdečega delavstva, pa ne samo rdečega delavstva, temveč sploh tudi enega dela kapitalistov, kajti v internacionali je veliko tudi rdečih milijonarjev. Lloyd v Chicagi na pr. je rdečkar pa je milijonar, toraj kapitalist. Zato je napačno, če se trdi, da je prvi maj praznik samo rdečega delavstva, kajti to je v resnici praznik svetovne pokucniške židovske internacionalne.

Kaj pa bode ta rdeča internacionala postavila mesto sedanjega družabnega reda? Kake načrte ima za novo stavbo? Tega pa sama ne ve in noben njen prerok ne ve povedati. Vsi pravijo, da je njihov namen samo podreti. Ta, rdeča internacionala je samo takozvana "Wrecking Co.", kompanija ki ima kontrakt samo za podiranje in za prodajanje starega stavbiškega materiala, ni pa to kompanija arhitektov in zidarjev.

Da, to mi vemo. Vendar predno se hoče kaka stavba podreti, da se nadomesti z drugo, mora vendar gospodar vedeti, kam bode dejal za ta čas svojo družino? Predno nima gotovih načrtov za novo stavbo, raje ne začne podirati.

Nesrečna Rusija je preiskuševalni "morski prešiček", na katerem ti rdeči padarji svetovne bolezni sedaj poskušajo, če so v stanu tudi kaj sezidati.

To je rdeči prvi maj.

* * *

BELI DEL DELAVSTVA.

Pa ne slavi vse delavstvo prvega maja kot svoj praznik. Ako se toraj trdi, da je prvi maj delavski praznik, je to napačno. Reči se mora vedno, da je to praznik rdečega dela delavstva in rdeče svetovne internacionala pod vodstvom židovstva.

Imamo namreč še drugo velikanosko maso delavstva in nedelavstva, drugo internacionalo, katero pa imenujmo v razliko s prejšnjo, rdečo, **belo internacionalo**. Ta internacionala je pa popolnoma drugega prebivanja.

Ta del pa pravi: Da ni na svetu vse prav, vidimo vsi! Da je potreba preurediti človeško družbo, je jasno. Vsi vidimo, da je hiša, v kateri stanuje družina, ki se ji pravi človeški rod, nekako zastarela, da so se razmere v družini toliko spremenile, da treba marsikaj preurediti, marsikaj prezidati, spremeniti. Poredni in neubogljivi otroci so v tej hiši tudi več stvari pokvarili in razbili, zid okrušili, s svojim skakanjem iz enega ekstrema v drugega, so razmajali nekatere glavne stebre,

na katerih sloni ta hiša. Zato vidimo vsi, da ta stavba potrebuje popolnega prenovljenja in popravila.

Toda ta internacionala trdi: Čemu radi tega vse podreti, kar se je s tolikimi trudi in s tolikimi žrtvami tako težko pozidalo? Kar bomo mesto te sedanje stavbe sezidali, ali bode v resnici boljše, ali bode pa slabše. Kdo to pove? Čemu prelivanje človeške krvi, katero vsak tako strašno nerad preljuje posebno pa še tisti, ki ščuvajo k prelivanju krvi k revoluciji! Saj smo vendar ljudje in ne zveri! Ljudje pa delajo z možgani in z razumom, ne samo s pestjo in nožem. Pest in nož sta samo orodje v službi razuma. Sedimo raje skupaj k prijateljskemu bratovskemu pogovoru in se posvetujemo. Skušajmo drug drugega prepričati in se zjediniti za en skupen načrt, kako bomo celo stavbo popravili in jo postavili zopet na prejšnje lepo stališče. Morda treba samo nekaj malo popraviti, pa bode vse dobro.

To posebno povdarja oni del delavstva, ki je razumen, ki veliko misli, ki je proučeval zgodovino človeškega rodu od Adama doli do danes. Ta del bele internacionalne ima že tudi krasne načrte, kateri so preiskušeni v tisočletni preiskušnji, ki so se v že nešteto slučajih pokazali kot jako uspešni, da, edino uspešni za vsako preureditev človeških razmer na svetu. Po teh načrtih in z njih pomočjo bi se dalo vsa stavba družabnega reda z enim mahljenjem, na prav lahek način, na človeka dostojni način urediti in tako popraviti, da bi bila to krasna stavba, ki bi osrečila vse, ki bi v nji stanovali.

Ta internacionala ima krasno zdravilo za vse rane, ima krasni material in krasen praktični način, kakor popraviti vse stebre, vse vogale, vse stene, vsa vrata, sploh vse na svetu — nauki krščanstva — nauki ljubezni in pravičnosti so to. To je krščanska internacionala.

Ta bela internacionala pravi: Zastonj je Na svetu ne bode nikdar vse popolno. Človek je omejen. Nikdar ne bomo vsi ljudje enako mislili. Nikdar ne bode eno kopito dobro za črevlje vseh ljudi. Vedno bode isto kopito za enega preveliko, za drugega premajhno. Nikdar ne bode vso ljudje dobri. Vedno bode potrebne ječe, vedno bode zlo na svetu. Naj pride še več revolucij, vse zastonj! Človek ostane človek in življenje je življenje, in človeška narava ostane ista, pa naj je rdeča ali bela. Kedor hoče ozdraviti svet, kedor hoče ozdraviti človeške rane, kedor hoče razmere na svetu zboljšati mora samo **ČLOVEŠKO NARAVO ZBOJŠATI**, pa bode vse zboljšano, pa bode vse delavsko in gospodarsko in narodno vprašanje samo po sebi rešeno.

Uvedimo na svetu samo red, samo pravičen red, začnimo se med seboj ljubiti kot bratje, prisilimo kapitalista, da bode pravičen in obenem, da bode ljubil svojega delavca kot svojega brata, pa ga ne bode več izsesaval. Prisilimo delavske voditelje, da bodo ljubili svoje delavstvo, da bodo pravični, pa ne bodo več izkoriščali delavskih homatij v svoje sebične namene pa si ne bode več polnili z delavskimi solzami in z solzami delavskih otročičev svojih žepov.

To je pa bela internacionala! Ta pa ne slavi svojega praznika na prvi majnik, temveč deloma na Labor Day, v jeseni, deloma na Kristusov dan, 25. decembra.

* * *

Kateri teh dveh ima bolj prav?

* * *

Ne bilo bi težko soditi, ko bi vsi ljudje sodili samostojno, nepoborano, pametno.

* * *

Toda največji križ pri vsem tem e to: Vse bi bilo dobro, ko bi ta beli nauk ne bil nauk onega Kristusa, katerega je židovstvo obsodilo na smrt, ker je bil in je še njegov nauk v takem diametralnem nasprotju z njihovim nauki. Zato pa da bi svet ne videl tega Kristusovega nauka, pa skrbi židovstvo, ki še danes sovraži tega Jezusa in še danes skuša drtati njegov grob zapečaten, skuša preprečiti, da bi se človeški rod trumoma ne obrnil k njemu, kar bi pa pamenilo proč od židovstva in njegovih sebičnih židovskih namenov in ciljev.

In od tod dva delavska, oziroma trije delavski prazniki. Od tod praznovanja prvega maja. Od tod razdeljeno delavstvo.

* * *

Delavstvo, in cel človeški rod bi kmalu našel pravo pot, ko bi sodil sam, ko bi ga ne motili in ne slepili drugi, ko bi ne netili najnižjih strasti oni, ki nočejo prave rešitve razmer, ki hočejo zmedo.

In danes so strasti razvnete. Vse je podivjano, vse razburjeno. Vse najnižje človeške strasti so razpalene. Ves svet je kot kotel vrele vode na ognju. Razni podpihovalci so namreč dosegli ta ogenj in sedaj strahno hite pihati in razpihivati in prilagati vedno novega goriva na to ogenj z mrzlično naglico, da bi ta voda začela tako vreti, da bi vskipela in bi oni imeli korist od tega.

Velik del človeškega rodu je okužen od tega ščuvanja, je v tem metežu. S tem so pa dosegli ti "kuharji", da svet ne more več mirno in trezno misliti, da misli razburjeno, da sodi neprevidno, da misli vse narobe. Mirna beseda se sploh ne posluša.

In od tod ves vseh rdeče internacionalne. In od tod nevspeh vseh, ki kličejo k treznosti in miru!

* * *

Rekli smo, da je popolnoma napačno, ako se rdeča internacionala imenuje delavska, da bi bil prvi majnik delavski praznik.

Prvi maj je praznik krvave internacionalne.

V Rusiji kolje ta internacionala prav danes ruskega delavca prav tako krvavo kakor kapitalista. Trotzky ni bil nikdar delavec. Danes je milijonar. Lenin ni bil nikdar delavec. Preje je bil buržoazije, danes je milijonar. Vprašajte v Argentinijo čegavi so milijoni, kateri so prišli tje pred dvemi leti iz Rusije.

Prvi majnik je toraj samo praznik vseh prekucuhov in vseh, katere žeja po človeški krvi in vseh onih, sicer drugače poštenih delavcev in buržoazcev, ki so se dali premotiti, si pobarvati oči, da verjamejo nekaterim slepilnim napisom, katere je ta rdeča židovska internacionala razobesila pred svojo židovsko kramo, češ da je kri mleko in mleko kri, dasi bi sami ti reveži lahko videli, da je mleko mleko, kri je bila pa vedno kri.

* * *

KAJ PA MI SLOVENSKI DELAVCI?

Mi Slovenci delavci v Ameriki smo enako razdeljeni.

Veliko jih bode praznovalo prvi maj prihodnji ponedeljek kot svoj praznik. Ti niso nevarni prekucnihi. Ne, to so naši dobri slovenski bratje in sotrpini. Reveži so samo, ki si se dali nekaterim plačanim slovenskim voditeljem premotiti, da so jim dejali na oči rdeče židovsko pobarvana očala in sedaj vidijo vse rdeče, dasi bi lahko ta očala odložili, pa bi videli, da ni res vse rdeče, da so samo njih očala taka, da je bolje za oči biti brez očal, še najbolje pa brez rdeče pobarvanih, židovskih, ker se vse lepše vidi v beli solčni zlati barvi, kakor pa v židovski rdeči.

Mi v belem taboru, jih vidimo in se nam smilijo.

Mi vidimo, kar bi tudi oni lahko videli, to je: toliko let nas že slepe razni naši voditelji z raznimi obljubami. Toda vedno se nam slabje godi. Vsi ti razni voditelji prihajajo, nas farabajajo, nas ščuvajo ne, kaj časa drugega na drugega, nas naščuvajo v stavke, katere zgubimo, nas vodijo nekam, kamor mi niti ne vemo kam, toda na nekak čuden, nam nerazumljiv način hitro obogatijo, pa izginejo drug za drugim nekam. Kmalu pa čujemo, da so se, daj, ko so obogateli, postali iz socialistov buržoazijci. M delavci smo pa vedno na slabšem. Samo obetajo nam in obetajo. Pri tem se staramo, pa nič nimamo.

* * *

NAŠ KLIC!

Zato je naš klic temu delu slovenskega delavstva: Bratje spreglejte! Mislite sami s svojimi možgani! Odložite rdeče pobarvana očala in pogledajte svet okrog sebe zopet v zlati beli svetlobi lepega dneva. Začnimo se navduševati za vzvišena načela pravičnosti in prave bratovske ljubezni. Storimo vsak po svoji moči za uvedbo samo teh dveh veliki načel, pa vsak lahko vidi, kako hitro, da, takoj bode zavladal najlepši mir na celem svetu med vsemi stanovji. Mi delavci bomo takoj dobili vse svoje pravice. Mir in zadovoljnost se bosta naselila na svet. Naša delavska pereča vprašanja se bodo rešila takoj, brez vsake kapljice krvi, brez vojske, brez solza, ne da bi polnili pokopališča, ker nihče rad ne umrje, ne da bi se polnile ječe z nedolžnimi žrtvami, brez vseh šafotov in brez vseh žolotin!

Kristus je rešitev vseh homatij. Krščanstvo je zdravilo za vse rane, je podlaga vsakega reda in vsega miru v vsakem srcu, v vsaki hiši in na celem svetu.

Zato pomenja za nas, belo internacionalo, prvi maj samo v toliko kot delavski praznik, v kolikor je to praznik zmage židovstva, da je razbilo našo delavsko edinstvo, da je uklenilo v svojo sužnost za svoje sebične namene velik del naših dragih nam bratov in sotrpinov, da je zmagala nezavednost in lahkovernost dela delavstva, da so se dali slepiti, toraj dan naše nesreče.

Prvi maj je dalje samo v toliko **NAŠ** delavski praznik, ker kliče vse belo delavstvo na krepko delo, na odločno delo za pomoč našim zmoženim bratom, da gremo med nje, da jih skušamo prepričati, da bodo odložili svoje rdeče pobarvana židovska očala, da bomo pomagali tudi mi slovenski delavci, da zmagata na svetu trezni razum človeška dostojnost in pameti.

V tem duhu pa

"ŽIVIO PRVI MAJNIK!"

**DRUŠTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.**

Ima svoje edno mesečno sejo na vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi Iavorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Grinn 1051 Addison Rd. W.; Društveni sodnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in zavarujejo za posmrtnino \$1000 500-00 ali 250.00 noše društvo plačuje \$6.00 tedenski bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v mladinski oddelki od 1 do 16 leta starosti in zavarujejo \$100.00; Otroci po 16. etu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000.00 plačevanje društvenih asos. pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preiskani od zdravnika naj kasneje do 15 dne vsacega meseca.

Za vse nadaljna pojasnila se obrnite na zgori imenovane uradnike.

*****

GLAS IZ STARE DOMOVINE.

Rojaki hočete narediti domačin v starem kraju veselje. Hočete jim poslati dar, s katerim jih boste razveselili?

Dobro, nar poslušajte to le pismo: Mr. Ivan Kušar iz Chicago je dobil iz starega kraja od svoje nečakinje Tončke Gorenc pismo, v katerem mu piše med drugim: "Vprašujete, dragi stric, če smo tudi v novem letu dobili Vaše liste "Edinost" in "Ave Maria". Seveda vse dobivamo redno, vsaj so tako hitri Vaši uredniki. Sedaj smo dobili še en list za nameček, "Glasnik presvete Srca Jezusovega". Sedaj bomo pa pri nas ustanovili upravništvo za ameriške časopise. Samo razpošiljati jih ne bode treba, ker pride vsakdo prerad osebno ponje. S koledarjem "Ave Maria" ste se tako prikupili, da še sedaj roma okrog hiše do hiše in ga še ni nazaj domu. Ameriški Slovenci in tisti Vaš urednik teh časopisov ste si zelo prijatelji, mi vas kar občudujemo, ker se tako prijateljsko med seboj pogovarjate v časopisih, da je veselje čitati. Med nami tukaj ni take prijaznosti. Naši uredniki pa ne pišejo drugega kakor o politiki in takega branja smo pa že zdavnaj siti. Toraj smo Vam iz srca hvaležni za tako lepo berilo..."

Dragi rojak: Malenkostna svotica kot naročnina na naše liste, pa glej, kako veliko veselje bo naredil svojim domačin in morda celi rodni Vasi!

Naroči jim naše liste!

Cleveland, O. — Vsako leto nas veliko Slovencev roma na božjo pot v Carrey, O., kjer je lepa božja pot Marija, Tolažnica žalostnih, kamor vsako leto prihaja na tisoče vernih katolikov iz vseh strani Amerike. Ta kraj je nekako 100 mil od Clevelanda proti Chicago. — Jaz sem bil še vsako leto tam zadnjih pet let. Že lani nas je pa več mislilo, kaj ko bi se kak dan zbrali tudi Slovenci in bi imeli tam svojo pomožnost. Zato Vas prosim, gospod urednik, kaj pa ko bi Vi za letošnje tako uredili, da bi na dan "Marije Pomagaj", naše slovenske božje poti, imeli Slovenci tam službo božjo in bi to oglašili v Vaših listih in bi tudi Vi prišli tja. Morda bi, jih tudi od drugod, morda iz Chicaga in Pittsburga kaj prišlo skupaj.

L. V.

Gotovo bi bilo to lepa stvar. U.

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo

VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,

CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

Izplačuje v kronah, dinarjih in v dolarjih v gotovem denarju v

JUGOSLAVIJI.

Pišite po cenik za pošiljanje denara.

ŠIFKARTE za vse linije.

EMIL KISS,

BANKIR

133 Second Ave., New York.

DR. OHLENDORFOVA ZDRAVILA

so izvrstna proti

KAŠLJU, UJEDANJU, ŽELODČNIM BOLEZNIM IN REVMITIZMU.

Steklenica stane 75c.

1924 BLUE ISLAND AVE.

rednik je pripravljen priti, ako bi bilo dovolj udeležbe. Skušajte med svojimi prijatelji izpraševati, koliko bi se jih udeležilo. In ako bi še kdo drugi hotel iti, naj se oglasi. — Vožnja iz Clevelanda v Carrey bi bila nekako 4 dolarje, iz Chicaga bi bila kakih osem, iz Pittsburga pa kakih 6 dolarjev. Praznik "Marije Pomagaj" je 24. maja, ki pade letos na torek po nedelji presvete Trojice. Mi za danes to miselj samo pribčujemo, kakor smo jo dobili.

Urednik.

Nesreča s puško. — 18 let stari hlapec Anton Boštjančič je 6. marca doma v Raplovcem, obč. Struge, ogledoval puško, pri tem pa se je sprožila in cel naboj ga je zadel v trebuh. Pripeljali so ga v deželno bolnico, kjer je pa takoj umrl.

VELIKA AMERIŠKA SLABOST.

Zaprte je ena izmed velikih ameriških bolezni. Vzrokov zanjo je veliko. Preveliko sedenja, naglica v življenju, ki nam ne dopusti, da bi si vzeli dovolj časa za obed ali kosilo, neredivna jedila, ledene pijače in drugi vzroki so odgovorni zato "najbolj navadna bolezen današnjih dni". Toda imamo pa tudi veliko ameriško zdravilo proti tej bolezni. Trinerjevo grenko vino je njegovo ime. Očiščuje čreva in obnem jih krepi, vrača slast in pomaga pri prebavi. Je popolnoma zanesljivo pri zaprtju, glavobolu, nervoznosti in drugih boleznih, ki izvirajo iz nezdravega želodca. Joseph Triner, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, se nestrashi nobenega truda, da zadovolji svoje odjemalce. Čistota, nesprenmljiva enakost in najvišja kakovost vseh Trinerjevih zdravil so zjamčene. Poskusi Trinerjevo Angelika Bitter Tonic, Trinerjev Cough Sedativ, Trinerjev Liniment ali Trinerjev Antiputrin in zadovoljen boš z vspehi. Vaš drugist ali trgovec s zdravili ima vsa ta zdravila v zalogi.

KOLAJNA ZA "GLAS NARODA"

"Proletarec" je pripel slovenskega veteranu v Ameriki "Glasu Naroda" to-le zlato zaslužno medaljo: Mej članstvom SDPZ so še elementi, ki hočejo za glasilo znani newyorški kameleon, ki sliši na ime "Glas Naroda". Morda ga želi tudi Louis Slak, če je to po njegovem mnenju list, ki se ne "utika v verska in politična vprašanja" (vtika se že samo tako prismojeno, da se takoj vidi, da mora imeti en terček svojo besedo zraven). G. N. se ne "utika", ampak meša po prepričanjih, kameleonsko meša. (Kaj pa hočete od urednika — terčka boljše — pričakovati, kakor da meša. Op. por.) Danes približi članek, v katerem zagovarja boljše, jutri jih napada. Danes se joka nad bedo delavstva (naj bi se raje nad seboj in nad svojimi proizvodi. Op. por.) jutri ima članek, v katerem napada "parlor radikalce", karkoli že to pomeni. Norčuje se iz duhovnikov, ki mu niso ljubi in hvali tiste, ki se mu niso zamerili. Če bi hotel naštevati vse kameleonske napake imenovanega lista bi moral porabiti precej prostora... Častitamo k velezaslužnemu odlikovanju.

*****

SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovalja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schafer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

Revske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

*****

VOLJA — SREDSTVA — PRAKSA

Za točno in vestno izvršitev poslov, ki so v zvezi s pošiljanjem denarja v stari kraj, s potovanjem v domovino, z dopremljenjem oseb v Ameriko in z drugimi posli tega področja, so nujno potrebne tri glavne stvari: volja, sredstva, praksa.

Našo resno voljo za točno službo najbolje dokazuje številna zahvalna pisma od rojakov, ki so se do sedaj poslužili naše trdke.

Naša sredstva so naš dobro organiziran urad, naše dobre zveze s stari krajem, naša zastopstva parobrodskih družb in naše državno bančno dovoljenje in državna kontrola čez naše poslovanje.

Nad 1,400 potnikov, ki so z našim posredovanjem do sedaj potovali v stari kraj ali od tam sem, govori o naši praksi.

Ako hočete Vi poslati denar v stari kraj, potovati v stari kraj ali dobiti koga iz starega kraja, je v Vašo korist, da se obrnete na:

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKA BANKA
70-9th Avenue New York City.

Mi pošiljamo denar na vse kraje

JUGOSLAVIJE,

Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825-1827 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

J. F. ŠTEPINA,
predsednik;

A. J. KRASA,
tajnik.

KAPPERS

1757-1759 W. 18th St., Cor. Wood St.

POZOR!

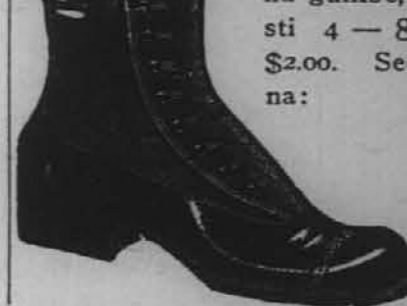
Ta ogromna razprodaja čevljev je mogoča

ker smo prekupili velikansko zalogo nad 10,000 parov moških, ženskih in vsakovrstnih čevljev najnovejših modelov od Fachony's trvdke. Dobili smo jih za nizko ceno in damo jih i Vam za nizko ceno! V korist in dobiček bo Vam če si ogledate našo novo ogromno zalogo raznovrstnih čevljev. Zagotovljamo, da vrednost pod katero oglašamo je resnična, ter cene, pod katerimi prodajamo, so daleč pod resnično vrednostjo blaga.

OTROŠKI ČEVLJI IZ SVETLEGA USNJA, v velikosti: 3 — 8, vredne \$1.75. — Sedaj na: \$1.29

OTROŠKI ČEVLJI na gumb, v velikosti 4 — 8, vredne \$2.00. Sedajna cena: \$1.49

Moški čevlji na gumbe iz močnega usnja, v velikosti 6—11, vredne \$5.00. Sedaj stanejo: \$2.95

Moški najfinejši praznični čevlji, rušnja, v velikosti 6—11, vredne \$6.00. Sedaj so \$4.85

Moški čevlji za na delo, rujav in črni velikosti: 6—11. Vredne \$4. Sedaj: \$2.69

Ženski čevlji na trakove, so ročno delo in zelo trpežni. Vredne \$4. Sedaj so \$2.95

Ženski praznični nizki čevlji za poleti, "Oxford" tipa, v velikosti 3—8. Vredne \$4.00. Sedaj \$2.85

Ženski nizki praznični čevlji, s preponkami, z nizkimi in visokimi petami. Velikost 3—8. Vredne \$5.50. Sedaj so \$3.85

Čevlji za dečke in dekleta na gumbe in trakove, velikost 9—12. Vredne \$2.50. Sedaj so: \$1.95

"Girls' Baby oil Pumps", iz mehkega usnja, velikost: j—11, vredne \$2.50. Sedaj so: \$1.95

PRILIKA ZA NABAVO RAZNIH OBLAČIL!

Ženske bele in rujave nogavice, vredne 39c. Sedaj stanejo samo 15c

Črne težke nogavice za dečke, v vseh velikostih, vredne 49c. Sedaj 25c

Ženske "fibre silk" nogavice rujave, vredne 98c. Sedaj 65c

Moški "fibre silk" nogavice s krapci, vredne \$1.00. Sedaj 50c

"Ladies' Cingham petticoats", vredne 98c. Sedaj stanejo samo 69c

"White dresser scarfs", lepo obrobline, vredni \$1.00. Sedaj 69c

"Ladies' braziers", krasno obrobline s špicami, v velikosti 36—44, vredne 75c. Sedaj stanejo samo 49c

Obleke "mornariškega tipa" za dekleta, obrobline s plavim. Velikost 6—14. Vredne \$2.98. Sedaj \$1.95

Ženski "Georgette Creps" bluze, najnovejše mode, bele in rdečkaste, velikosti 38—44. Jih prodaja \$3.98 mo sedaj po

Ženski jopiči, rujav i in plavi, ki se zapenjajo na hrbtu, v vseh velikostih. So stali prej \$4.98. Sedaj ji \$2.98 dobite za

"Boys' Wash Suits", v beli in različnih barvah, ki so garantirani kot "wash-proof". Narejeni so v najnovejšem tipu in jih povsod prodajajo za ne manj kot \$2.98. Pri nas \$1.98 jih dobite sedaj za

Moške hlače za na delo, različne velikosti, vredne \$3.48. Sedaj \$1.98

Kratke hlače za dečke, velikost 5—9, vredne \$1.98. Sedaj stanejo samo \$1.19

Dolge hlače za dečke, velikost 8—17, vredne \$2.98. Sedaj so \$1.89

Moške kape v vseh barvah in velikosti in v vseh tipih, vredne \$3.00. Sedaj so po \$1.75

Ostali zimski jopiči za dečke, velikost 24—32, smo jih prodajali po \$4.50. Sedaj \$2.49

"Child Dutch Rumpers" plave svetle barve, vredni \$1.69. Sedaj \$1.29

"Child Rumpers" v temnih barvah, vredni \$1.25. Sedaj stanejo po 79c

Po posebni ceni pa prodajamo koteninasto in volneno blago.

Darwinov nauk.

Po slovenskih časopisih po Ameriki čitamo pogosto, kako se razni učeni (?) uredniki trudijo dokazati svojim čitateljem, da ni Boga. Da, nekaterih naših listov, ki so si nadeli hinavski naslov "delavskih" listov, se zdi, da je glavni njih cilj, oropati slovenskega delavca v Ameriki njegove svete vere.

Med dokazi (?), katere navajajo le preradi za to svojo trditve posebno radi pogrevajo Darwinov nauk o evoluciji, da se je vse razvilo iz ene skupne celice in da je toraj tudi človek le "izpopolnjena" žival, da je njegov praeč opica. Ta nauk se imenuje Darwinizem, ker ga je začel učiti neki nemški Žid Darwin in uči, da se je vse življenje razvilo eno iz drugega, oziroma, da so se razne vrste rastlin in živali razvile vse jedna iz druge. Da, po tem nauku se je tudi človek samo "razvil" iz opice. Da je ta nauk resničen navajajo večkrat celo smešne in otročje dokaze. Tako smo pred nekoliko meseci čitali v listu "Čas", da je bil pra-pra oče urednika tega lista celo dolgouhi striček Mr. osel. In kot dokaz za to svojo trditve navajajo učeni gospod urednik hrustančasti izrastek na vrhu svojega ušesa, kar naj je dokaz, da je nosil dolga oslovška ušesa.

Pa ne samo slovenski učeni brezverski uredniki to trdijo in pišejo. Ta nauk z veliko slastjo pogrevajo vsi brezverski listi in vsi brezverski učenci. V naših ameriških časopisih boste našli velikrat o tem članke, ki so na videz tudi učeno spisan. Celotni veliki Roosevelt se je tako globoko spoznal, da je na svoja stara leta, nekoliko let pred smrtjo v Geographical Magazine spisal članek, kjer govori o tem nauku, kakor bi bil tako jasen in tako dokazan, kakor kaka verska dogma.

Da se ta nauk današnjemu posvetnemu in živaljskemu človeku tako dopade, je jasno. Saj mu odpravi nekako onega Boga, kateri mu je dal stroge moralne zapovedi in postave, katere pa moderni človek noče poslušati. Njemu se hoče uživanja. Zato je vsak nauk, ki odpravi Boga, dobrodošel, samo da nosi na sebi vsaj nekoliko vrjetnosti.

Toda modrejši in učenejši možje, ki pa hočejo za vsak nauk za vsako trditve jasnih in nepobitnih dokazov, so pa čeli čas, skozi vse stoletje od Darvina do danes zahtevali pravih dokazov, ne samo kakih "hrustancev na ušesu", ne samo kakih slepih čreves v trenuhu ali kakih enakih dokazov, ki ničesar ne dokažejo. Zato so se ti možje verni in brezverni lotili z vso resnobo tega nauka in so ga začeli raziskovati.

Da, celih sto let in še več je veljal ta Darwinov nauk tako kot edino pravi in tako vrjeten, da celo jasno dokazan, da so s pomilovalnim nesmehom pogledali vsi svetovni učenci vsakega, kdor bi si bil upal dvomiti o tem njihovem nauku.

In res! Resnici na ljubo moramo priznati, da nosi ta nauk na prvi pogled toliko vrjetnosti na sebi, da se zdi človeškemu navadnemu razumu na prvi pogled tako jasen in resničen, da nehoti pravi, da mora tako biti in ne drugače. Tudi imamo v naravi še sedaj razne živali, ki se razvijajo iz različnih oblik predno pridejo na svetlo kot popolne živali svoje vrste. Kako se razvija na primer metulj iz ličinke v gosenco i. t. d. Ali se ne razvije naš unec iz paglavca počasi v žabico? Ali nimamo več stvari, ki so neke sestavine družih živali? Na pr. Netopir! Ali mu ne pravimo, da je pol miša pol tiča? Mula ali ni pol osla pol konja? Da še več! Imamo celo rastline, ki so na pol rastline na pol živali. Ali nimamo celo rastlin, ki love živali in se hranijo z njihovo krvjo? Morisko dno je polno živali, ki so pravzaprav rastline, pa niso rastline temveč so pol rastline pol živali.

Pa tudi sestav okostja vseh vrst živali od najnižje do človeka ali si ni tako podoben? Ali ni sestavljeno vse po enem principu?

Da, vse to nehoti nekako človeka vprašuje, "ali ne misliš, da se je vse razvilo iz enega vira? Od kod tolika sorodnost?"

Dalje je jako zapeljivo, da, naravnost naravno, ako si razlagamo nekatere oblike živaljskih teles popolnoma naravno, na pr. da je žirafa dobila dolg vrat radi tega, ker je živila v krajih, kjer se je morala vedno stegovati na visoka drevesa, da je dobila svoje hrane. Da imajo ribe plavati radi tega, ker so živele v vodi, da imajo ptice peroti, je verjetno, da se jim je perje razvilo, ker so veliko letali.

In res Darwinizem navaja vse te stvari kot dokaze svojega nauka in svojih trditve.

Ena težava je pa bila pri tem nauku, manjkalo je pravega dokaza, da se je človek res razvil iz živalstva, da bi bil samo popolnejša žival. Opica ima res marsikaj na sebi, kar kak površni razum more imenovati dokaz, da je s človekom v krvnem sorodstvu. In taki površni učenci res to trdijo.

Toda vsi modrejši in učenejši možje so pa takoj začeli iskati za vse te trditve dokazov, katerih bi nihče ne mogel spodbiti, ki bi bili v resnici pravi dokazi, dokazov v realnem življenju.

Tako so šli fakoj v začetku Darwinovega nauka vsi trezni in resni učenci na delo in začeli stvar natančno preiskovati. Po vseh učiliščih celega sveta so bili pri tem delu najučenejši profesorji in največji učenci. Nekateri so celo svoje življenje preživeli samo v proučevanju tega vprašanja.

Vsipeh tega dolgoletnega preiskovanja so začeli razni učenci zadnja leta priobčevati po knjigah in časopisih. Ti možje pravijo, da je sicer Darwinov nauk na videz tako vrjeten, vsaj v gotovih točkah, toda da je popolnoma nemogoč v bistvu, da, da je nemogoče, da bi se rastline še manj pa živali razvile ena iz druge, da bi se vinska trta razvila iz kopriv, da bi se jabelko razvilo iz šiške, i. t. d. Vsaka vrsta rastlin in živali je tako različna druga od druge, če tudi so si na videz še bolj podobne, da je vsaka za se nekaj popolnoma samostojnega, enotnega.

Ta nauk je namreč velikanskega pomena. Ako je človek res samo žival, potem pade nauk o Bogu, potem je ves človeški rod v vseh tisočletjih bil v zmoti, ko je priznaval nad seboj Boga.

Zato so se raziskovanja tega nauka lotili ne samo bogoslovski, verni učenci, temveč tudi brezverni, katerim se ni šlo za kako vero, temveč samo za znanstveni dokaz. Ti možje so rekli, "če sta si dva človeka zelo podobna, iz tega še ne sledi, da morata biti brata. Ako sta si paradižnik in pa navadni krompir navidez na perju tako podobna iz tega še ne sledi, da je krompir paradižnik in paradižnik krompir, kakor ni kaka Pogorelčeva plehasta ura še zlata ura, zato ker se sveti, če se tudi prav tako sveti kakor vsaka prava zlata ura. Kdor bi seveda sodil samo na pogled, na videz, pa ne pozna razločka med zlatom in pozlačenim plehom, ta seveda takoj rad vrjame, da je ura zlata, če je tudi samo plehasto in tak bode gotovo plehasto kupil za zlato. Vendar zlatar pa sodi drugače. On pa preišče to zlato in ve, da je drugače, da je zlata ura nekaj drugega, kakor pa plehasta.

Premislimo samo ta le vprašanje: Ako je oče kovač in je pridno vihtel celo svoje življenje močno kladivo v desni roki, ali bode njegov sin zato imel kaj močnejšo desno roko, kakor otrok krojača, katerega oče je celo življenje vihtel samo lahko šivanjko?

Ako zna mati izvrstno igrati na glasovir, ali bodo njeni otroci radi

tega znali samo od sebe igrati kaj glasovir? Vzemimo, da bi tisoč mater ene rodovine, druga za drugo bile vse spretnke igralke na glasovir ali bi kedaj, morda v sto, tisoč letih otroci sami znali na glasovir?

Ali vprašajmo se to le: ako je kak konj celo svoje življenje predirjal po raznih dirkališčih in razvil skrajno hitrost, ali bode njegovo žrebe za to kaj hitreje teklo, kakor žrebe konja, ki je celo svoje življenje stal v hlevu?

Ako bi kmet sadil svoj krompir tisoč let vedno v rodovitno zemljo, morda ga dobro gnojil, ali bi kedaj iz krompirja zrastle kaka druga vrsta sadeža, morda zelje?

Ako bi vzeli mladega oslička v hišo k ljudem, ga pitali s samimi bombončki s kavo in mesom, bi ga naučili pokonci hoditi, morda plesati, skušali naučiti človeških olik, ali bi njegovo žrebe bilo kaj manj oslovsko kakor je vsak navadni oselj; ki vozi Ipavcu črešnje v Ljubljano celo svoje življenje? Ali bi tak osel kaj izgubil na svojem "oslovstvu" in bi kaj pridobil na svoji lepoti "obrazu", bi bil zato kaj inteligentnejši? Bolj moralen, kakor vsi drugi potomci učenjaka Mr. osla?

Ako bi deček vsako leto izrezal iz buče strašilo s zobmi in ustmi, kakor delajo to navadni ameriški dečki vsako leto za praznik Vseh svetnikov, ali bi kedaj ta "pumpkin" buča izrastla tako izrezana, sama po sebi?

Ako bi kmet vzel seme solnčnih rož, ga skrbno gojil, morda mešal s pšenico, dajal v rodovitno zemljo, v kateri je rastla preje pšenica, ali bi kedaj iz semena solnčnih rož zrastle pšenice?

Ako bi naučili kako prav modro in najbolj človeku podobno "mirkuco" raznih "kunši", da bi znala kadi, se oblačiti v človeško obleko, morda opravljati kaka hišna dela, ali bi kedaj njeni mladiči znali vse te stvari?

In takih in enakih vprašanj bi lahko na stotine postavili, na katerih pa sloni ves Darwinov nauk, da se je človek razvil iz živali, kajti na vsa ta vprašanja odgovarja ta nauk, z "da".

Celo stoletje so ta vprašanja raziskovali razni učeni možje. Cele skladovnice knjig se je že o tem spisalo. Razni zdravniki so začeli tudi poskušati, ako bi se dalo iz dveh živali razviti tretjo, novo, posebno vrsto.

Letošnje leto je izšlo več knjig od najučenejših zdravnikov in življenja slovecev, ki so pa odgovorili na vsa zgorajšnja vprašanja z odločnim "ne". Vsa raziskovanja so pokazala, vsi poskusi so dokazali, da je bila pšenica vedno pšenica, hruška vedno hruška, kopriva vedno kopriva, mačka vedno mačka, opica vedno le opica in toraj tudi človek vedno le človek.

Darvinov nauk je na videz tako vrjeten nauk, tako priprost, našemu razumu tako sprejemljiv. Toda vsa moderna veda, vsi poskusi, vse raziskovanje celega stoletja pa govori, da je ta nauk popolnoma nezmisljiv. Moderana veda je našla, da more otrok podedovati po svojih starih gotove lastnosti, bolezni. Mogoče je na rastlino vplivati da spremeni barvo, divjo rožo moremo s cepljenjem požlahtniti, da se razvije v lepo vrtnico, iz lesnike moremo s cepljenjem doseči, da postane žlahtno jabolko, da se da iz semena belih klinčkov zgojiti zelene. Toda za vse to tu ne gre. Tu gre samo za to, ali se da kedaj, naj bode to tudi v milijon letih, iz bi bučne ga semena razviti lepega slavčka ali morda celo kakega pesnika Preširna.

In na to vprašanje pa odgovarja moderna veda in znanost z odločnim "ne"!

Ta učena dela, te knjige, ki dokazujejo moderni nauk, so vzbudila veliko zanimanje med učenjaki celega sveta. Toda kdo so ti možje, ki

so jih spisali? So to Jezuitje, ali kakšni duhovniki?, ki bi se bali za svoje verske nauke, da bi jih morda moderna veda ne spodbila, kar očita naša slovenski protiverski listi? Ne! Med temu učenjaki so tudi popolni brezverci kakor August Weissman, Edwin Conklin, Dr. John Philipps in drugi. Vsi ti možje so se lotili tega študija samo iz ljubezni do resnice, da bi našli ali je to res, kar uči Darwin. Da, nekateri so sedli k raziskovanju samo radi tega, da bi dokazali resničnost Darwinovega nauka, Toda po letih proučevanja so našli, da je Darwinov nauk v glavnih točkah nesmisel.

Seveda mi katoliki vemo in vsi katoliki so vedeli takoj pred stoletjem, ko je Darwin nastopil s tem naukom, da je vse skupaj nesmisel, kajti mi vemo celo resnico iz knjige, katero je navdihnil Oni, ki je ves svet ustvaril, toraj je vedel, kako je ustvaril svet. Vendar tisti, ki nočejo verjeti neskončnemu Razumu, ki je vse ustvaril, morajo pa sami priti do tega spoznanja. Za pametnega človeka ja samo po sebi tako jasno kot beli dan, da se iz mrtvega kamna nikdar živo bitje razviti ne more. Mi vemo, da se iz mrtve snovi nikdar kako "razumno" bitje razviti in urediti, ne more.

Zato pa sklepajo ti moderni učenjaki svoja raziskovanja z besedami: "Vsa moderna raziskovanja kažejo jasno in odločno, da ni mogoče, da bi se posamezne vrste stvarstev razvile ena iz druge, da je nasprotno samo eno mogoče, da je bil Nekdo, ki je vse te stvari ustvaril od začetka take kakor so, če tudi morda nekoliko večje, bolj razvite ali manjše, kakor pa so danes. Vendar vse stvari imajo vsaka sama za se svoj začetek in svoj izvor..."

PRODANI OD LASTNIH BRATOV.

Danes srbski voditelji sami nič več ne skrivajo, da hočejo doseči popolno nadoblast srbskih liberalnih strank nad Slovenci in Hrvatmi. In to stališče si hočejo voditelji srbskih strank za vedno zagotoviti z ustavo, po kateri bo vso komando nad celo državo do zadnje pike imel samo Belgrad in nihče drugi. In to ustavo hočejo izpeljati, in sami pravijo: če ne bo šlo zlepa, bo šlo zgrda. Pa srbskim voditeljem tega ne moremo toliko zameriti; oni ne poznajo naših razmer, pač pa vedo le slabo o nas, ker jih liberalci in samostojneži tako poučujejo. Potegujejo se pač zase, in sicer z uspehom, ker imajo moč.

Nikdar pa ne moremo odpustiti našim liberalcem in samostojnežem, kateri najbolj delajo na to, da se Slovincem in Hrvatom vzame slednja mrvica samoodločbe. Samostojneži so koristi in zahteve slovenskega, hrvatskega in srbskega kmeta po judežvo prodali za trideset srebrenikov v podobi ministrskega sedeža in nekaj milijonov denarja za njihove zavožene organizacije ter za uvoznice in izvoznice. Tako po judežvo so prodali našega kmeta, da so se celo srbski kmetje — čeprav Srbi — z gnusom obrnili od teh političnih verižnikov ter jih imenujejo v svojem listu "Selo" — Judeže.

Samostojneži so vstopili v ono vlado in se strinjajo z njo, ki je kupila turške poslane za 12 tisoč milijonov kron našega trdo prislužene denarja. Na vsako glavo v državi bo prišlo radi tega 100 K davka, na eno družino s šestimi člani 600 K in ker vemo, da južni del naše države skoro nobenih davkov ne plačuje, smo prepričani, da bo moral vsak kmet plačati pri tej politični barantiji 1000 kron turškim veleposelnikom, da bodo dobro živeli. In s to politično barantijo je zadovoljna tudi samostojna kmetijska stranka, ki je vstopila v to gnilo barantaško vlado.

Slovenski kmetje, to je prvi uspeh samostojne kmetijske stranke za vas. Obračunajte s samostojnimi volivci! Domoljub.

Vprašanje: Tukaj v naši župniji imamo nekaj takih, ki so razporečeni pa potem zopet drugič poročeni in mi jih vidimo iti k sv. obehajilu in vidimo, da hodijo še sveci prizižati in se kažejo dobre katoličane. — Rad bi vedel, ali more taka oseba iti k svetemu obhajilu?

Odgovor: — Katoliška cerkev ne pozna "divorce" — razporeke. Kdor je enkrat poročen je poročen, do smrti. Dokler zakonski tovariš ne umrje, velja zakon, pa naj kedo dobi sto razporok od kogar koli, tudi od najvišjega sodišča. Ako se tak človek potem skuša še enkrat z drugo osebo poročiti, je jasno, da tak zakon ni nič drugega kakor grdo nečisto življenje in tak človek ne more iti k svetemu obhajilu, ker je v smrtnem grehu. Ako bi se pa tak vendar predrznil in šel, storil bi strašni božji rop. Mogoče je, da tak človek dobi sveto odvezo, ker ni povedal spovedniku, v kakšnem stanu živi. Ker so bili nekateri doma premalo podučeni, mislijo celo, da je dovolj za sveto obhajilo, samo če dobe odvezo. Ako so pa to odvezo dobili z lažo ali s zamolčanimi smrtnimi grehi, pa prav nič ne mislijo.

KONVERTIT.

Anglikanski škof Delavarsky (v Združenih državah) dr. Hinsmann je te dni prestopil v naročje katoliške cerkve. V gniljivi knjigi "Salve Mater! ..." opisuje svojo dolgo in bolešno pot za Pravico. Knjigo je dokončal 14. nov. 1919. Hinsmann si je večkrat mislil obupno: "Anglikanstvo je težko, a katoličanstvo nemogoče". Za svojega zimskega bivanja v Tunisu je hodil v katoliško katedralo. Preprosta in pretrsljiva lepota katoliške liturgije je genila. Ali bal se je, da bi se moral spreobrniti. Ali milost ga je stalno zasledovala. Zadnje zapreke so izginile, ko je dobil v roke: "Catholic Encyclopaedia". Prepričal se je, da katoličanstvo hrani ustvarjajočo, nepremagljivo silo, da ne zasleplje, toda pogloblje vodo. Da bi tem mislim ušel, se je naposled vtopil v študij sociologije in tu ga je moral priznati, da ves industrijski napredek, ves dosežek nimajo moči eno samo solzo otresti. Moral je priznati, da je edino zdravilo vse bolehnosti samo katoličanstvo z vso neskaženo resnico. Anglikanski škof je padel k nogam Petrovega naslednika rekoč: "Verujem v edino, sveto, katoliško in in apostolsko cerkev..."

VERSKI BOJ V DOMOVINI.

Pariz, 7. aprila 1921. Bridka je naloga, a potrebna, da v najresnejših izrazih opozorimo amerišanske Jugoslovane, ki imajo velik delež pri ustanovitvi neodvisne države Srbov, Hrvatov in Slovencev na verski boj, ki divja danes po katoliških krajih jugoslovanske domovine. Ako je politična kratkovidnost in strastni egoizem zapeljal gotove odgovorne državnike na krivo pot verskega preganjanja, je to samo znamenje, da naša domovina še ni prezačena, še ni popolnoma zdrava, da morejo slabši elementi priti na površje, zato je pa dolžnost Jugoslovanov, ki so raztreseni okoli po svetu, ki bolj jasno vidijo, ki znaajo bolj ocenjevati dogodke, ki se vrše v stari domovini, — ker ta ki gleda od strani vedno bolj vidi kakor tisti, ki sam stoji v metežu, — da ne čakajo niti trenutka — ne to ni nikak prošnja za kako novo denarno podporo, nič strahu! — ni trenutka ne, in opozarjajo v resolucijah, na zborovanjih in po časopisju na nevarno početje, ki ga igrajo pustolovci na težko osvobojeni in zedinjeni zemlji troedine bratske države. Glas preko morja se bo vedno slišal tudi v domovini. Po naših naselbinah naj gre od kraja do kraja enoten protesten klic proti razdralcem države, ki nekemu samoljubju in častihlepnosti na ljubo podirajo stebre, na katerih stoji naša ujedinjena država, vera, poštenje in bratska ljubezen.

Al. Kuhar.

AMERIŠKA SLOVENKA

Urejuje Miss Marica.

NAŠE KATOLIŠKE SLOVENKE

V listu "Edinosti" smo čitali že veliko lepih stvari o naših slovenskih ženah. Nekatere stvari so same spisale, druge smo poiskali od drugod.

Naj bi se naše slovenske Amerikanke pridno oglašale v teh predalih, kajti taki članki silno veliko koristijo splošnemu ženstvu. Te članke bero žene po raznih naselbinah in z vsakim člankom se jim obzorje širi. Tega ni nikdar preveč.

Kar je bila glavna napaka našega slovenskega ameriškega ženstva do sedaj, je bila neka mrtvost, neka zaspanost med ženami. Prav nič se niso zmenile za ničesar drugega kakor za svojo kuhavnico in za svojo metlo.

Res je, mi nikakor nočemo trditi, da ni prva in glavna naloga vsake žene domača hiša, družinski krog. Toda nikdar pa ne smemo pozabiti, da ima res ženska svoj glavni cilj in namen na zemlji, da vzgaja svetu koristnih in srečnih članov, da vodi domačo hišo, da pa s tem ni še rečeno, da bi bila sužnja svojega doma.

Turška vera je spodila ženo v tako domačo sužnost, naredila jo je sužnjo družine posebno moža. Ko gre ven, mora iti zakrita, kakor bi za njo ne bil svet in kakor bi ona ne bila za ta svet. Nikakor ni to prav! Žena ima svoje dolžnosti, i ma pa tudi svoje pravice.

Tudi ni prav, v kar skuša moderni paganizem ponižati ženo. Mejem, ko jo je staro paganstvo naredilo v sužnjo strasti močeve, skuša jo moderno paganstvo ponižati v sužnjo javnosti. Kako mora pravo zavedno žensko boleti, ko gleda koliko modernih žensk se v resnici da toliko ponižati in kako potepta svoj vzvišeno čast v blato, pod noge najnižjim strastem!

Žalostna je usoda turške ženske, žalostna je bila usoda žene starega paganstva, še žalostnejša pa je usoda moderne ženske sužnosti. Prejšnjo ji je ohranilo vsaj navadno žensko čast, moderno ji pa vzame še to in jo poniža pod žival najnižje vrste.

Da se bode pa ženstvo krepko ustavilo temu modernemu "boju" proti ženski časti, je treba da je zavedno. Zato sveta katoliška cerkev skuša na vse načine vzbuditi v ženski čast, moderno ji pa vzame še to in jo poniža pod žival najnižje vrste.

Kaj nam je vzvišenejšega, kakor čast naše matere! Katero ime nam je bilo kedaj slajše, kakor nam je ime naše matere. In ta mati je bila ženska.

Zato treba v ženah vzbuditi, da se bodo zavedale to svoje vzvišene časti.

Ta njih čast je posebno velika, od kar je Bog odlikoval eno iz njih vrst v najvišjo čast, katera more doleteti ustvarjeno bitje, da jo je povzdignil v mater Boga samega, da je stopila v krvno sorodstvo z Bogom samim, namreč Marijo. V Mariji se svet čast ženstva kakor zlato solnce.

Med našimi ameriškimi Slovenkami je manjkalo do sedaj tega prepričanja, te zavednosti. Žene, katere so prišle sem v Ameriko, so se le prevečkrat udale pritiskom razmer in se dale ponižati v navadne sužnje družin. Nakopale so si cele "orgelce" bordarjev, katerim so žrtvovalle ves svoj čas, svoje moči, vse.

Da bi si nekoliko prislužile in si zboljšale življenje, so trpele, da je bilo skoraj nespametno. Po letih takega življenja so se pa začele vpraševati, kaj imajo od tega težkega suženjskega dela? Nič! Prehitro so oslabele, prehitro so opešale, v najlepših letih so starke. Sedaj ni zdravja, ni življenja, ni ni denarja ni nič. Dostikrat so pa še otroci pohujšani, ker so jim jih "bordarji" pohujšali in jim prizadenejo težke ure na stara leta.

Druge matere gredo skoraj redno delat in prepuščajo doma svojo družino drugim, tujim ženskam, dostikrat kakim drugoverskim "Nurserijam".

Kako napačno je to!

Ko bi se vse te matere, vse te žene takoj v začetku ameriškega svojega življenja zavedle svoje časti, svoje vzvišene naloge, katero imajo od Boga Stvarnika, in bi krepko stale na stališču, da so tudi one človek, da imajo tudi one dušo, da morajo one enako, kakor mož, zveličati svojo dušo, pa bi se postavile krepko na čelo svoje družine, bi v svoji zavednosti skrbela za svojo čast in svojo oblast v družini, pa bi pustile, da bi mož raje skušal več delati in več zaslužiti, one pa bi doma pridno varčevale in modro go spodinjih, in vzgojevale svoje otroke, koliko več srečnih starih mater bi mi sedaj imeli, koliko več srečne in dobro vzgojene mladine bi imeli!

Zato ameriške Slovenke, budite druga drugo k zavednosti k medsebojnemu navduševanju in bodrenju za vzvišene svoje cilje, katere imate na zemlji!

Čast ženski, ki se zaveda svoje časti.

Ženska je vredna toliko časti, kolikor se je zaveda.

ZASTAVICE.

Rojeno pada, Živo leži. Mrtvo pa teče. Kaj je to?

(Sneženka).

Iz katerih krožnikov ni mogoče jesti?

(Iz praznih).

Kako so dokaže, da je Bog v raju z Adamom govoril hrvatsko?

(S tem, da mu je predstavil ženo z "evo").

Kaj nikdar ni bilo in nikdar več ne bo, pa vendar je?

(Današnji dan.)

Sto in sto dog, pa samo en obroč. Kaj je to?

(Snop.)

NOVA ŠALJIVA VPRAŠANJA.

Zadnjič so nam cenjeni čitatelji zelo šaljivo in bistroumno odgovorili na vprašanja, kaj je največja hitrost, največja potrpežljivost in največji strah. Danes pa nam odgovorite na sledeča vprašanja:

1. Kaj je največja umetnost?
2. Kaj je največja modrost?
3. Kaj je največja neumnost?

Kdor bo najboljšo odgovoril dobi zopet nagrado. Če mogoče naj nam vsak pri tej priliki pošlje vsaj enega naročnika. Urednik.

NE PLJUVAJTE!

Osebe, ki imajo tuberkulozo (jetiko), izbljujejo bolezenske klice s svojim pljucom. Ker imamo v Združenih Državah približno dva milijona ljudi z aktivno ali neaktivno tuberkulozo, so nemarni pljuvači izmed teh ne le nesnažni, ampak tudi nevarni ljudje. Pljumeč se osuši, zdrobi in preide v prah na cesti, doma, v počestnih in železniških vozovih; z vdihavanjem pa gredo klice v pljuca. Klice se lahko prenašajo v usta tudi potom rok osebe, ki se je dotaknila okuženega predmeta. Na primer, jetična oseba pljune na pod poulčne železnice. Dečku pade žoga na tla.

Klice ostanejo na žogi, preidejo na roko in od tu v usta.

Otroci se lažje okužijo, kakor odrasli. Oni tudi prihajajo v dotiko s pljucom na podu, po hodnikih in drugje lažje kakor njihovi očetje in matere. Radi tega nemarni pljuvači utegne biti jako nevarna oseba.

Klice lahko ostanejo v telesu neaktivne, t. j. se ne razvijejo, za leta, pa marsikdo ne utegne izvedeti nikoli, da je bil splo hokužen. Ako se pa telo kedaj utruji ali oslabi radi boleznimi, napora, skrbi ali preveč dela, tedaj te klice oživi in se razvijejo v aktivno tuberkulozo.

Ženske le redkokdaj pljuvajo. Smatra se, da ni dostojno pljuvati za ženske. Čemu tedaj naj bi moški pljuvali? To je le zla navada, ki je ravno tako nedostojna za moške. Ali povrh dostojnosti je se važnejši razlog, radi česar pljuvanje mora prenehati, ker — doker traja — ni mogoče zatreti tuberkuloze.

BREZPLAČNO CEPLJENJE PROTI DIFTERIJI.

Difterija ali davica je bolezen, ki ogroža zlasti šolske otroke. V New York City stotine umirajo vsako leto in tisočero otrok je bolnih za njo. Department of Health je končno našel primerno pot, kako bi se ti otroci rešili potom cepljenje, zdravilnega preparata, ki naj jih obvaruje pred boleznijo. Ta državni urad je zaprosil newyorško podružnico Ameriškega Rudečega Križa, naj ta prevzame nalogo, da se vgotovi potom poizkusov, kateri otroci v otroških vrtcih in nižjih razredih so v nevarnosti, da oboliijo za difterijo. Oni, ki so ogroženi, bodo zavarovani pred boleznijo, ako njih stariši dovolijo, da se cepljenje izvrši. Zlasti med mlajšimi otroci je davica najbolj smrtonosna. 95 od sto izmed onih, ki so umrli za njo lani, so imeli manj kot deset let.

Rudeči Križ je določil štiri zdravnike, pet bolničark in pet uradnikov, da izvedejo ta boj proti difteriji v javnih šolah. Department of Health je mnenja, da je mogoče popolnoma zatreti to bolezen, ako le stariši hočejo sodelovati s tem, da dovolijo cepljenje svojih otrok. American Red Cross Bureau of Foreign Language Information Service, Jugoslav Section, 15 W. 37th Street, New York City.

NACE IZPOD KLANCA.

Človeku ni zameriti ako se ponasa s svojim rojstnim dnevom, kajti brez rojstva bi ne mogel eksistirati.

Denar ki ga daš prerokovalki, da ti srečo napove je vreden mnogo več, nego vsa sreča ki ti jo pove.

Ako dekle stori napako kadar se oženi, je gotovo eno ali drugo: Namreč, ali je bila premlada da bi boljše ukrenila, ali pa je bila prestara, da bi kaj boljšega vjela.

Ničesar na svetu ne razveseli sorodnike prve žene bolj, kakor novica, da mož v drugem zakonu živi v prepiru.

Amerikanski veletržci vpadajo v Meksiko v velikem številu; to je ravno intervencija, kakoršno si naša soseda Meksika želi.

Še nekaj dni in pred najvišji svet zveze narodov, bo stopil nov problem, ki se bo tikal baje edino, kako in kaj se naj ukrene, da bo postal enkrat "Oslovski zarod" sloboden in sam svoj gospodar. Da bo pa vrhovni svet zveze narodov dovolj poučen o težnjah oslovskega rodu, zato je poskrbel njih dični rojak Pe-Terček/Zgaga, ki bo v ta namen v najkrajšem času izdal posebno knjigo.

Če bo kaj sličnega izdal jolietški Koprivar, mi še ni znano, vendar upati je, da v vsakem slučaju bo to pravočasni naznanil.

Smrtna nesreča na Bohinjskem jezeru. — Janez Gašperin in njegov 16 in polletni sin Jernej sta zahodno od Bohinjskega jezera prevažala les. Ko sta se popoldne vračala domov, je šel oče s konjem po poti južno ob jezeru, fant se je pa drsal s sanmi po jezeru, toda ko je bil kakih 7 metrov proč od obali, se je vdrl komaj 1 cm debel led in Jernej se je s sanmi vred potopil. Prihitelo je več ljudi, ki so Jerneja potegnili iz globočine 6 m, toda fant je bil že mrtev. Vtopljenca so pokopali v Bohinjski Srednji vasi.

FOR OUR YOUNG FOLKS.

TALE OF AN APOSTATE.

Old O'Hara was rapidly following his wife to the tomb, a fact of which he was quite aware; and now as the dark shadow of death approached, as thoughts and hopes born of that other world which he was so soon to enter, filled his mind, as in the clearer light of that day which was so soon to break upon him, he saw things as he had not seen them before, and experienced emotions to which for seven years he had been a stranger, his manner changed to his daughter.

In the twilight of one soft spring evening he caught her hands as they were smoothing back his thin gray hair, and pressed them to his lips.

Mary was astonished; not the most tender action upon her part had ever elicited since her return, even an approach to such a demonstration of affection, and her heart beat wildly; were her prayers about to be answered; were the precious signs of forgiveness for which she had so long yearned at length to be granted her?

"Mary," the tremulous voice began, "if, in my blindness of mind as well as the blindness of these," he relinquished her hand a moment to touch his sightless orbs, "I have done you a great wrong! if, in the hardness of a heart which has hardened itself by its pride and unforgiveness, I have shut myself from your devotion; if, in an obstinacy that could have been born only of a cruel nature, I have been indifferent to all your loving care; if, in a coldness that has been the more severe because it was so undeserved, I have been ungrateful for your tender affection, Mary, my dear, can you forgive me?"

"O, father!" she passionately responded, and her tears fell like rain on his head.

He resumed: "Can you forgive an old man who was so stubborn in his pride, and so hard-hearted toward Heaven—a poor, stupid old man, who only now sees his sin, and who ought to kneel to God, and to you for forgiveness?"

He would have gone upon his knees had not Mary restrained him; she held him lovingly, kissing his sightless eyes, his furrowed cheeks, his shrunken lips; she pressed his bowed head close to her bosom, and then she knelt before him and cried:

"Father, you are breaking my heart. It is I who should ask forgiveness for all that I have brought upon you—your suffering, your poverty, your desolation, are my work. Forgive me!" "My dear," he replied, "whatever you did in the past has been more than atoned for; I, who have treated you so harshly, am far more guilty."

He passed his hand over her face in a loving way, and smoothed her hair as he had been wont to do in the old times, before any shadow had crossed their affection.

Mary, in her thanksgiving and her joy, only could continue to cry happy tears, and to repeat in her heart: "My God! Thou art to good!"

Never more did the faintest shadow cross the love of father and child; they were all to each other, and the more surely the old man felt his life ebbing, the more tenderly he clung to his devoted daughter, as if he would atone for the past by the present intensity of his affection.

"I think my time is very near," he said, one evening, as she sat by his bedside holding his hand, "and you will be very lonely, Mary; what will you do?" "Stay here in the old place, father, until Dick comes home."

"But Dick says nothing of coming home," pursued the old man; "true, I have not permitted you to say how very ill I am, else that would surely bring him. Poor boy! it would be selfish in me to upset his plans now, except for you, Mary. Would you like him to come home—will you be afraid to stay in the old place by yourself when we have all gone?"

"No, father, no; how could I fear in the spot where all my loved ones have been, and why should I want Dick home only for my satisfaction? Have I not brought sufficient sorrow into his life to do what I can for his best interests now? Let him remain abroad. I shall keep the old home for him, and perhaps some day he will desire to come back." "My own, faithful child! may God in his mercy bless you! may He smooth the lonely road before you, and may He receive you into his own home at the last!"

That was their final conversation. A few hours after, fortified by the last sacraments administered by Father McGovern, Mr. Kral quietly passed away.

For one moment as the sense of her utter loneliness pressed upon her, the thought of all she had loved and lost, the bitter consciousness that if it had not been for her apostasy, her parents

might still be alive, it seemed as if her heart would burst.

"My child!" Father McGovern was beside her, "will you rebel now, when thus far you have borne all so well? Is it not His hand that oppresses? Infallible sign that you have been forgiven, and are inestimably dear to His Sacred Heart!"

She dried her tears, and from her heart there ascended its wretched plaint:

"As I have loved Thee less than others, my God, oh, let me suffer more!"

The neighbors were very curious about Mary's future mode of life. There were some among them who still regarded her with a singular distrust and aversion; and when they learned that her brother was not to return, and that she did not intend to enter a convent as some predicted she would do, and as others said it was her duty to do in order to atone for her apostasy, and further, that she intended to live alone in the old homestead, they shook their heads and passed sad remarks about her.

THE LESSONS OF A DAISY.

I saw her from a distance, poor child! She appeared to be leaning pensively against the window, and holding in her hand a daisy, while she questioningly and slowly despoiled it of its petals.

What she wished to learn, I do not know; I only heard her pale lips murmur these words, A little, a great deal, passionately, not at all, as each petal fell whirling to the ground at her feet.

I watched her at a distance, and felt touched. Poor child! why do you confide the troubles of your soul to a flower? Have you no mother?

Why are you anxious about your future? Have you not the good God, who prepare it for you with the same care that your mother, eighteen years ago, prepared your cradle?

And when the petals of the daisy were nearly gone, as the child's fingers rested on the last, and her lips reluctantly murmured, A little!—an answer which providence permitted—she let her arms fall discouraged by her side, and the poor child wept.

Rushing the Job.—"So you are having your house redecorated. How are you getting along?"

"Fine; the painters and paper-hangers worked a full day last week."

The Winner.—"We had a contest to decide the prettiest girl in our graduating class of 400."

"How did it turn out?"

"One girl got two votes."

Preparedness.—Patience — "Did you know that Peggy is taking swimming lessons?"

Patience—"Rather late in the season, isn't it?"

Patience—"Oh, no; she's going to take up skating this winter."

A Common Trouble.—"I got a letter from my husband from Paris."

"How is he getting on with the French people?"

"He says they are very nice and polite, but they don't seem to understand their own language."

The Chronic Optimist.—A group of war-veterans were discussing Thanksgiving. One of the guests was a veteran who had lost both legs.

"And what have you to be thankful for?" they asked.

"Lots," he replied. "I've got cork legs, and I can put on my socks with thumb tacks."

Different Sort.—Little Edna was visiting the museum with her aunt. In the Egyptian room the child saw the desiccated remains of an ancient queen and asked what it was.

"That is one's mummy, dear," replied auntie.

"Goodness!" said Edna. "I'm glad my mummy doesn't look like that."

He Should Worry.—"Where were you yesterday, Tommy Cribbs?" asked the teacher.

"Please, mum, I had a toothache", answered Tommy.

"Has it stopt?" asked the teacher sympathetically.

"I don't know", said Tommy.

"What do you mean, boy? You don't know if your tooth has stopt aching?"

"No, mum, the dentist kept it."

Just So.—"Economy", we heard a man say the other evening, "is a way of spending money without getting any fun out of it."

Trouble Ahead.—Giving The Hague teeth may do the trick, but there is usually an uproar during the teething period.

Far from the End.—"What's that grass widow's last name?"

"Nobody knows. She hasn't come to it yet."

